

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie

**INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO NA TERENIE POWIATU LUBIŃSKIEGO
ZA ROK 2023**

Lubin, dnia 29 lutego 2024 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
I. Oddział Nadzoru	
1. Sekcja Epidemiologii	3
2. Sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywnienia	19
3. Sekcja Higieny Komunalnej	34
4. Sekcja Higieny Pracy	63
5. Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia	68
6. Stanowisko Pracy do Spraw Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	80
II. Oddział Laboratoryjny	
1. Sekcja Mikrobiologii i Parazytologii, Punkt Przyjęć Materiału do Badań	81
Załącznik nr 1 Wybrane choroby zakaźne w latach 2019-2023	84
Załącznik nr 2 Wykaz osób chorych na Salmonellozę w latach 2019-2023	85
Załącznik nr 3 Wykaz osób chorych na WZW typu B w latach 2019-2023	86
Załącznik nr 4 Wykaz osób chorych na WZW typu C w latach 2019-2023	87

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie, zgodnie z delegacją art.12a ust.3 ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2023 roku poz. 338) przedstawia ocenę stanu sanitarnego powiatu lubińskiego za rok 2023.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w powiecie lubińskim w 2023 roku realizowała zadania z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wykonywanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

W Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie wykonywane były badania w oparciu o wdrożony i stale doskonalony pod względem skuteczności system zarządzania, zgodny z wymaganiami normy PN-EN ISO/ICE 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” potwierdzone certyfikatem akredytacji laboratorium badawczego Nr AB 738, przyznanym przez Polskie Centrum Akredytacji.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2023 roku przeprowadzili ogółem 2501 kontroli, wykonali 5890 badań, w tym 10425 oznaczeń z badań zleconych. W postępowaniu administracyjnym zostało wydanych 731 decyzji administracyjnych, 133 postanowień. Nałożono 55 mandatów karnych na kwotę 16450 zł. Przedstawione dane obrazują zaangażowanie 45 pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie, pracujących na rzecz powiatu o powierzchni 712 km², liczącego 103114 mieszkańców (dane na dzień 30.06.2023 roku).

Prezentowane sprawozdanie stanowi rzetelny, dobrze udokumentowany raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu lubińskiego za rok 2023 a szczegółowe informacje w zakresie bezpieczeństwa sanitarnego w poszczególnych obszarach działalności przedstawione zostały przez komórki organizacyjne Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie.

I. ODDZIAŁ NADZORU

1. SEKCJA EPIDEMIOLOGII

Stan epidemii SARS- CoV-2 wprowadzony na terenie naszego kraju w marcu 2020r. został zmieniony na stan zagrożenia epidemicznego z dniem 16.05.2022r.- następnie z dniem **01.07.2023r. został zniesiony**. Nadal jednak działalność sekcji EP ukierunkowana była w większości na zadania związane z zagrożeniem epidemicznym. W roku sprawozdawczym na terenie działalności PSSE w Lubinie zarejestrowano 680 przypadków zakażenia SARS-CoV-2 /COVID-19 (o 5928 zachorowań mniej w stosunku do roku ubiegłego) oraz 4 zgony związane z tym zakażeniem (mniej o 49 zgonów związanych z SARS-CoV-2).

W roku 2023 zgłaszalność i rejestracja innych chorób zakaźnych wyraźnie uległa poprawie ze względu na odwołanie stanu epidemii oraz normalizację ogólnej sytuacji zdrowotnej w kraju. Występowanie zarejestrowanych przypadków zachorowań w powiecie lubińskim zostało przedstawione w tabeli „Wybrane choroby zakaźne na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie, w latach 2019 - 2023, zachorowania i zapadalność liczona na 100 tys. mieszkańców” (załącznik nr 1 do opracowania). Wykazane jednostki chorobowe w tabeli przedstawiają występowanie wybranych chorób zakaźnych w powiecie, w postaci ilości zachorowań oraz zapadalność.

Dane/źródło: GUS- stan na dzień 30.06.2023r.

Choroby zakaźne przewodu pokarmowego:

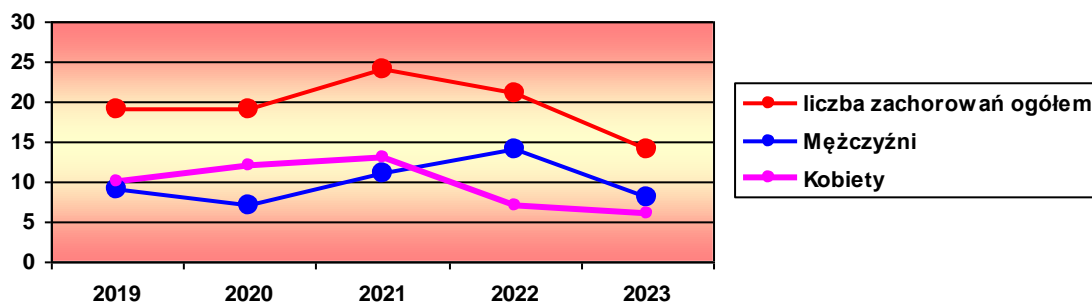
- salmonelozy - (zatrucia),
- czerwonka,
- biegunki u dzieci do lat 2.

Salmonelozy - w roku 2023 zarejestrowano 14 przypadków zachorowań na Salmonelozę, wszystkie przypadki dotyczyły salmonelloz jelitowych. W odniesieniu do roku poprzedniego, liczba zachorowań ogółem zmniejszyła się o 7 przypadków. Zachorowania dotyczyły w większości dzieci w przedziale wiekowym od 0-12 lat.

W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano ognisk zatrucia pokarmowego.

Zachorowania i zapadalność na Salmonelozę w latach 2019-2023, na terenie powiatu lubińskiego, przedstawiono w załączniku nr 2 do opracowania (z uwzględnieniem przedziałów wiekowych i płci) oraz przedstawiono na wykresie.

Zachorowania na Salmonelozę ogółem i podziałem na płeć w latach 2019 – 2023

W roku 2023 wyhodowano 3 typy *Salmonelli* oraz w 1 przypadku nie określono typu:

- *Enteritidis* - 11
- *Typhimurium* - 1
- *Kottbus* - 1
- *S. species* -1

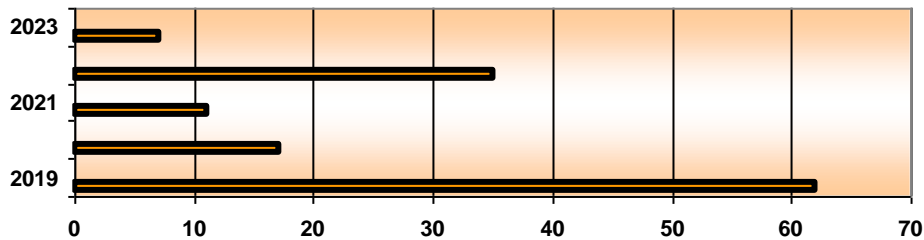
Na 14 przypadków - 8 osób było hospitalizowanych.

Utrzymują się przyczyny zachorowań. wśród osób chorujących na postać jelitową. Są to najczęściej błędy higieniczne t.j. nie przestrzeganie podstawowych zasad higieny (zwłaszcza mycia rąk), zaniedbania higieniczne podczas sporządzania i spożywania posiłków, jedzenie nie mytych owoców i warzyw, brak mycia i dezynfekcji jaj, zaniedbania higieny urządzeń i pomieszczeń.

Salmonella Paratyphi B - od 1980 do 2020 roku, na terenie działania PSSE w Lubinie, jedna osoba była zarejestrowana jako nosiciel stały. W roku 2020 pacjentka zmarła z przyczyn niezakaźnych.

Biegunki u dzieci do lat 2 - zachorowania w tym przedziale wiekowym wahają się w poszczególnych latach. W roku 2023 nastąpił znaczny spadek w rejestracji zachorowań (w stosunku do roku ubiegłego) o 28 przypadków. I tak w roku 2019–62, w roku 2020–17, w roku 2021-11, w roku 2022-35 i w roku 2023–7 zachorowań.

**Liczba zachorowań na biegunkę u dzieci do lat 2 w latach 2019 - 2023
w powiecie lubińskim**

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - 2 zachorowania

Wirusowe zakażenia jelitowe - 3 zachorowania

Biegunki i zapalenia żołądkowo - jelitowe - 2 zachorowania

Razem w roku 2023 zarejestrowano - 7 zachorowań na biegunkę u dzieci do lat 2. Przyczyny zachorowań na biegunki (podobnie jak salmoneloz jelitowych) w tej grupie wiekowej nie zmieniają się. Najczęściej to zaniedbania w higienie żywienia, braki w przestrzeganiu zasad higieny osobistej u dzieci, (przez opiekunów) oraz brak dostatecznej profilaktyki.

Wszystkie w/w zachorowania (7) były hospitalizowane. Wszystkie dzieci wyzdrowiały bez powikłań. Na zmniejszającą się liczbę zachorowań wywołanych przez rotawirusy wpływa dostęp do szczepień.

W roku 2021 szczepienia p/rotawirusom zostały wpisane jako szczepienia w ramach kalendarza szczepień PSO obowiązkowych - **w roku 2023** zaszczepiono - 350 dzieci.

Czerwonka - od wielu lat nie odnotowano zachorowań w powiecie lubińskim.

Różyczka - w roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 zachorowanie na Różyczkę. Zachorowanie dotyczyło nieszczepionej pacjentki.

Rocznik podlegający szczepieniu (MMR) tj. dzieci urodzone w 2018r., w roku 2023, wg PSO został zaszczepiony w 96,8 % (6 rok życia).

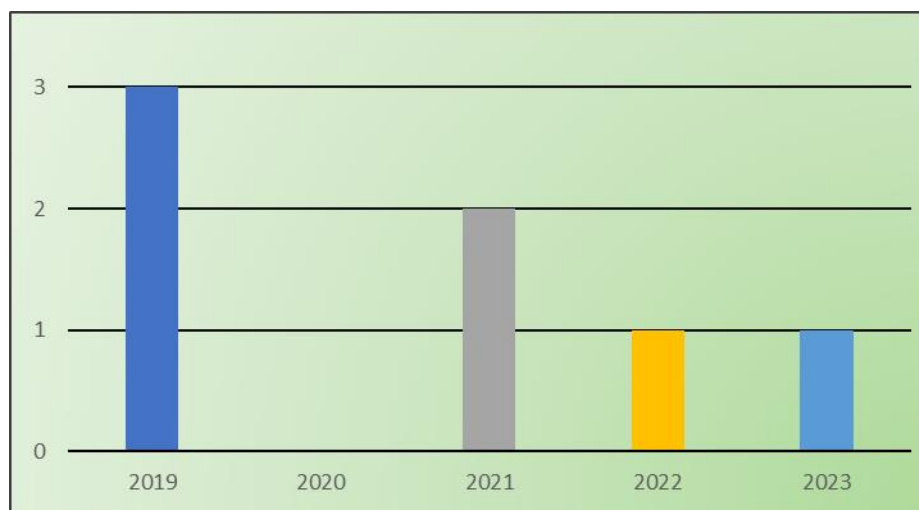
Odra - od roku 2000 do 2023 nie zarejestrowano zachorowań na odrę. W roku 2018 odnotowano 3 podejrzenia zachorowań (pojedyncze, nie związane ze sobą), oraz w roku 2022 zarejestrowano 1 podejrzenie odry. Otoczenie objęto nadzorem epidemiologicznym. Wszystkie podejrzenia wykluczono po wykonaniu badań laboratoryjnych.

Świnka - liczba zachorowań w kolejnych latach, tj. w roku: 2019-3, 2020-0, 2021-2, 2022-1.

W roku sprawozdawczym odnotowano 1 zachorowanie na świnkę w powiecie lubińskim.

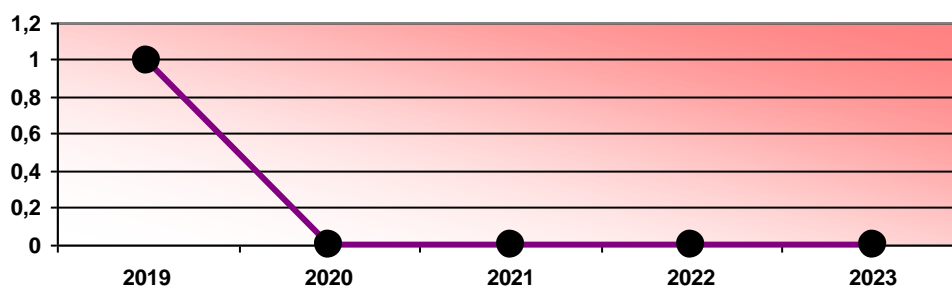
Od lat liczba zachorowań utrzymuje się na niskim poziomie.

Liczba zachorowań na świnkę w latach 2019– 2023 w powiecie lubińskim

Krztusiec – w roku 2019 zarejestrowano 1 przypadek. W latach 2020 - 2023 nie zarejestrowano zachorowań.

*Liczba zachorowań na Krztusiec w latach 2019 – 2023
w powiecie lubińskim*

Zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych w kolejnych latach, w powiecie lubińskim, zarejestrowano: w 2019–1, 2020-2, 2021-0, 2022-0 zachorowań.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 6 przypadków zachorowań na zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych w tym: 2 przypadki neuroboreliozy dot. ukł. nerwowego/ zap. opon

mózgowo-rdzeniowych, 1 zachorowanie dot. inwazyjnej choroby meningokokowej, 2 przypadki wirusowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych oraz 1 spowodowane przez *Streptococcus pneumoniae*.

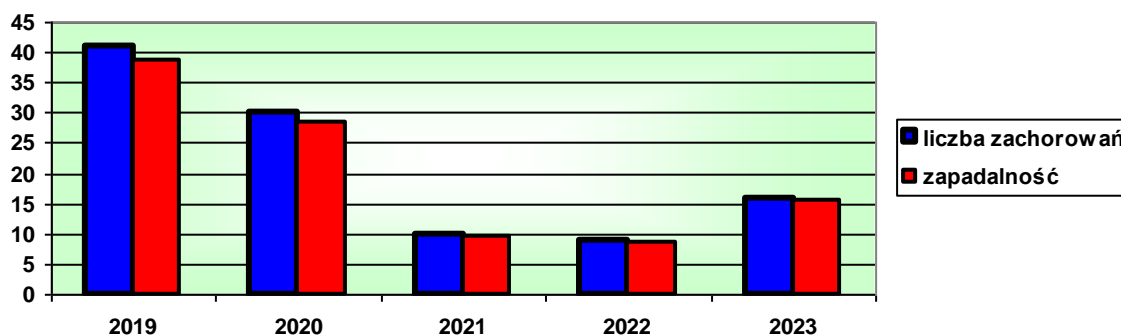
Zapalenie mózgu - w roku 2019 zarejestrowano 1 zachorowanie, natomiast w latach 2020-2023 nie zarejestrowano zachorowań.

Inwazyjna choroba meningokokowa – w roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 zachorowanie (zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych) u 20-letniego mężczyzny (pacjent wyzdrowiał). Rodzinę i otoczenie objęto nadzorem.

Borelioza - zachorowania na boreliozę wahają się w poszczególnych latach.

W roku 2019–41, 2020-30, 2021-10, 2022-9 w roku 2023 – zarejestrowano 16 osób chorujących, w tym 2 neuroboreliozy. W odniesieniu do roku ubiegłego zarejestrowano wzrost zachorowań o 7 przypadków. Borelioza w większości manifestowała się w postaci wczesnej skórnej, 2 przypadki neuroboreliozy były hospitalizowane. Wśród chorych nie było osób narażonych zawodowo. Nie wszystkie osoby pamiętały fakt ukąszenia przez kleszcza. Rozpoznanie postawiono na podstawie badań serologicznych i objawów klinicznych. Ze wszystkimi osobami chorymi przeprowadzono wywiad epidemiologiczny. Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na Boreliozę w powiecie lubińskim została przedstawiona na wykresie:

Zachorowania i zapadalność na boreliozę w latach 2019 - 2023

Pokąsania przez zwierzęta - ogółem pokąsanych przez zwierzęta ludzi na terenie powiatu lubińskiego zarejestrowano w roku: 2019–32, 2020-11, 2021-17, 2022-29 w roku sprawozdawczym –25.

W roku 2023 na ogólną liczbę pokąsanych na terenie powiatu lubińskiego (25), do szczepień p/wścieklicznie zakwalifikowano 6 osób (pokąsania przez psy-3, kot-1, szczur-1, małpa-1). Na terenie działania Stacji nie stwierdzono wściekliczny wśród zwierząt jak i ludzi. W w/w dochodzeniach epidemiologicznych prowadzona jest szczegółowa dokumentacja osób pokąsanych oraz ścisła współpraca z Poradnią Kwalifikacyjną do Spraw Wścieklicznych we Wrocławiu i Legnicy oraz Państwowym Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Lubinie.

Polio - w celu eliminacji i eradykacji Poliomyelitis dokonano oceny stanu uodpornienia /wyszczepialności populacji.

- 2019 rocznik - 91,17 % populacji
- 2020 rocznik - 89,3 % populacji
- 2021 rocznik - 85,26 % populacji
- 2022 rocznik - 81,44% populacji
- 2023 rocznik - 33,85% populacji

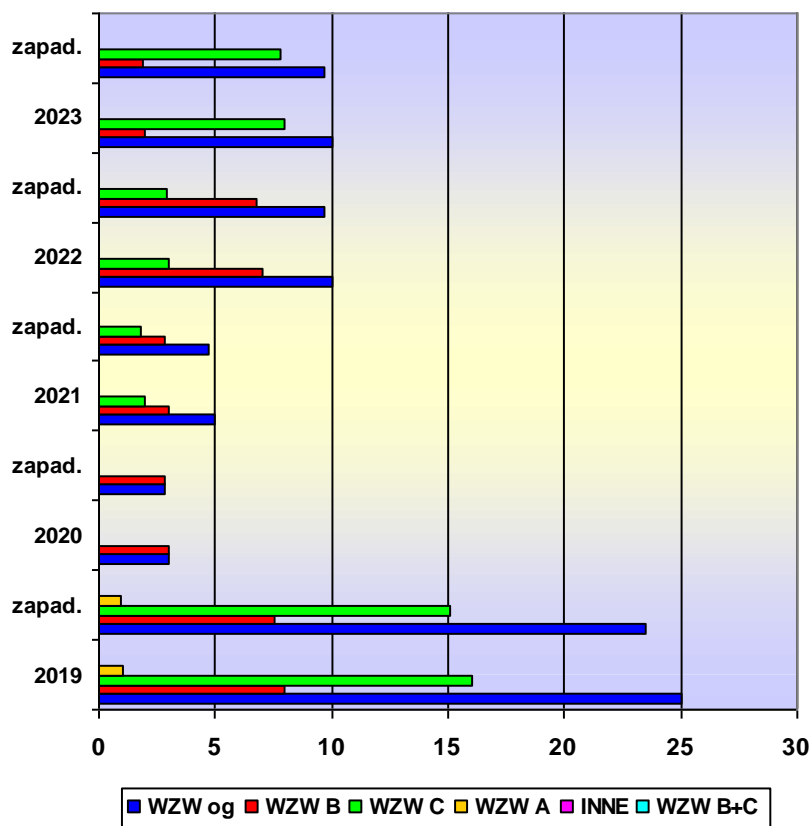
W 2023 roku, na terenie powiatu lubińskiego nie zarejestrowano porażen wiotkich u dzieci. Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Lubinie otrzymuje na bieżąco oraz miesięczne meldunki z oddziału dziecięcego szpitala Regionalnego Centrum Zdrowia Sp. z o. o. w Lubinie, ponadto jest w stałym telefonicznym kontakcie z kierownikiem oddziału.

Wirusowe Zapalenie Wątroby - ogółem w roku 2023 zarejestrowano 10 zachorowań na Wirusowe Zapalenie Wątroby.

*Liczba zachorowań i zapadalność na WZW na 100 tys. w latach 2019 - 2023
na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie*

	2019	Zapad.	2020	Zapad.	2021	Zapad.	2022	Zapad.	2023	Zapad.
WZW Ogółem	25	23,5	3	2,8	5	4,7	10	9,7	10	9,7
WZW B	8	7,5	3	2,8	3	2,8	7	6,8	2	1,9
WZW C	16	15,1	0	0	2	1,8	3	2,9	8	7,8
WZW A	1	0,9	0	0	0	0	0	0	0	0
INNE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WZW B+C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zachorowania i zapadalność na wszystkie typy WZW w latach 2019 - 2023

W odniesieniu do roku 2022, ogólna liczba zarejestrowanych zachorowań na WZW w 2023 roku nie zmieniła się. Sytuacja epidemiologiczna została przedstawiona w tabelach i na wykresach.

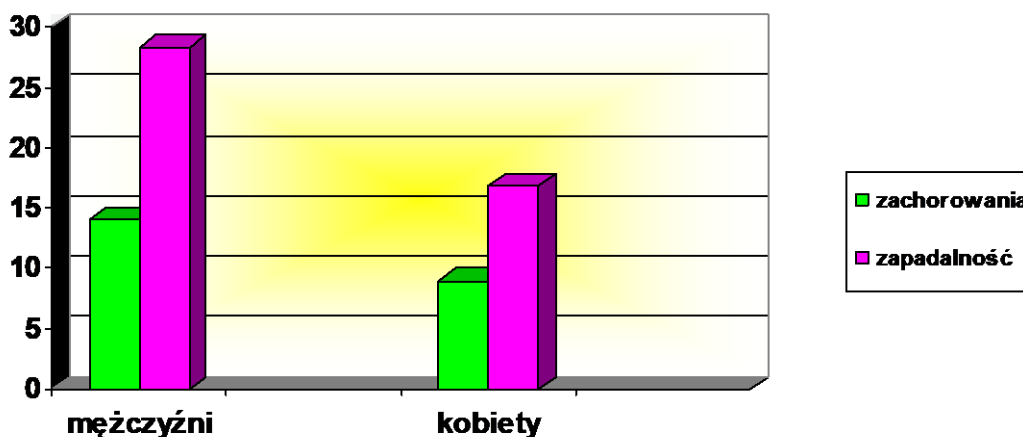
WZW inne i nieokreślone - występują sporadycznie. Zarejestrowano 1 przypadek w 2004 roku, 1 przypadek w 2009 roku i 1 w roku 2013. W roku sprawozdawczym nie rejestrowano.

WZW typu B+C od 16 lat zachorowań tego typu nie rejestrowano.

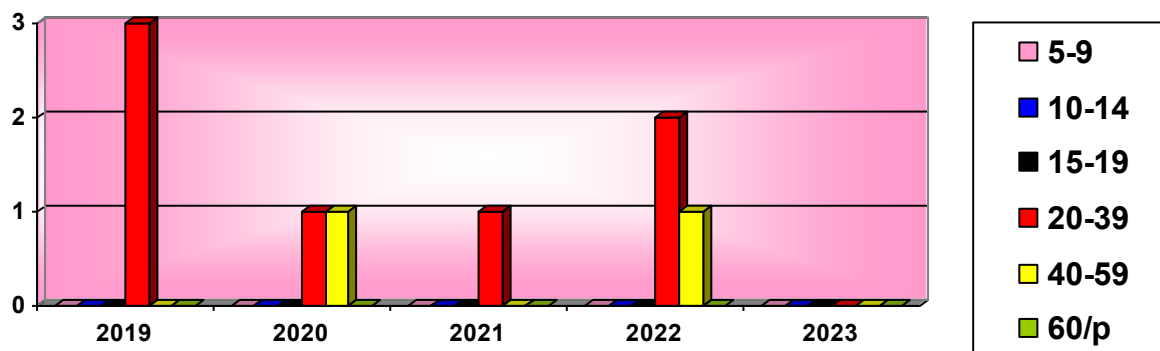
WZW typu B - w roku sprawozdawczym zarejestrowano 2 zachorowania przewlekłe, postaci ostrej nie odnotowano. Osoby chorujące nie były zaszczepione p/WZW B.

Tabele i wykresy przedstawiają zachorowania i zapadalność na WZW typu B według płci i grup wiekowych w latach 2019 - 2023.

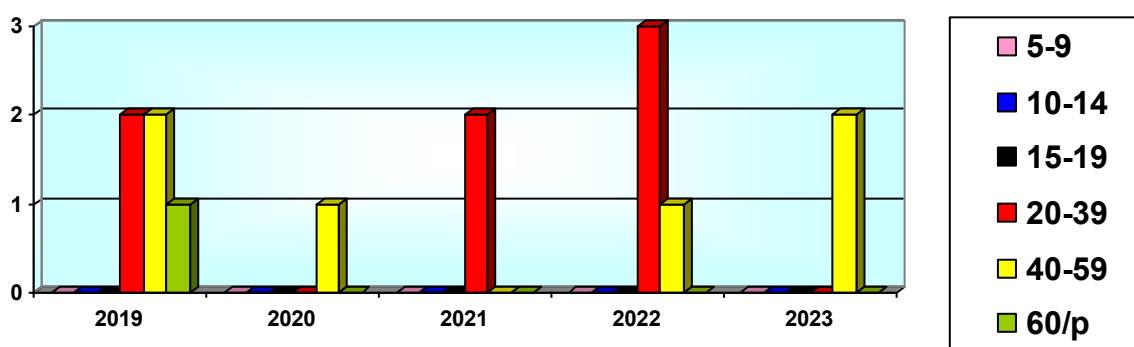
Liczba zachorowań na WZW typu B i zapadalność na 100 tys. mieszkańców z podziałem na płeć w latach 2019 – 2023

Liczba zachorowań na WZW typu B wśród kobiet w latach 2019 – 2023 wg wieku

Liczba zachorowań na WZW typu B wśród mężczyzn w latach 2019 – 2023 wg wieku

Ponadto przeprowadzono dodatkowo analizę zachorowań wg wieku i płci, zawarte w tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do opracowania: „Wykaz osób chorych na WZW typu B, w latach 2019 - 2023, wg wieku i płci chorego - zachorowania i zapadalność”.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 15 nowych zakażeń wirusem HBV. Ze wszystkimi nosicielami przeprowadzono wywiady epidemiologiczne, otoczenie objęto nadzorem.

Na podstawie danych epidemiologicznych sporządzono wykazy osób z kontaktu, które przekazano do nadzoru lekarskiego i do szczepienia w Punktach Szczepień.

Od 1996 roku wszystkie noworodki podlegają obowiązkowym szczepieniom p/WZW typu B. Uodpornienie p/WZW B w grupie noworodków urodzonych w roku 2023 wynosi 83,69 %.

Przeciwno WZW typu B w roku 2023 zaszczepiono:

- w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych – 44
- w ramach szczepień zalecanych - 330

Objęcie obowiązkiem szczepienia przeciw WZW B, w ramach PSO oraz osób z otoczenia zakażonych wirusem HBV, w dużym stopniu przyczyniły się do ograniczenia zachorowań na WZW B, zwłaszcza na postać ostrą. Wśród chorujących utrzymują się zachorowania na postać przewlekłą.

WZW typu C - w 2023 roku zarejestrowano 8 zachorowań. W roku ubiegłym zarejestrowano 3 przypadki. Na WZW typu C chorują głównie osoby dorosłe, u których w większości anty - HCV rozpoznano przypadkowo. Najczęściej źródłem zakażenia jest wcześniejszy kontakt z placówkami medycznymi (np. zabiegi/operacje medyczne, przetaczanie krwi przed 1993r. itp.)

Osoby z otoczenia pacjenta kierowane są do przychodni lekarza POZ celem objęcia nadzorem lekarskim, osoby chorujące - do bezpłatnego szczepienia p/ WZW typu B.

Sytuacja epidemiologiczna została przedstawiona na wykresach:

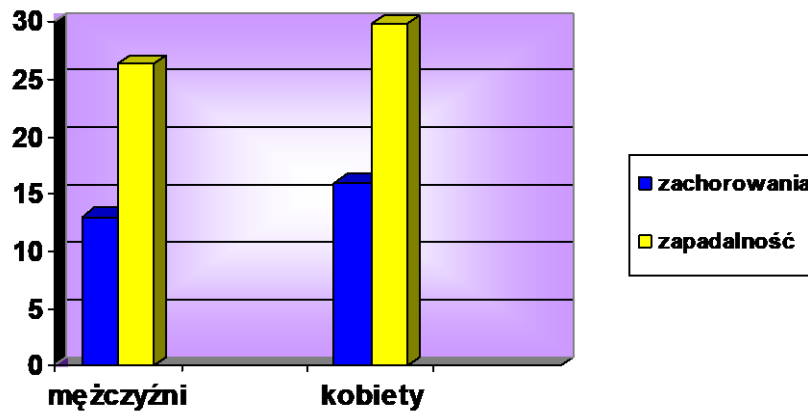
Liczba zachorowań na WZW typu C i zapadalność na 100 tys. mieszkańców z podziałem na płeć w latach 2019 - 2023.

Liczba zachorowań na WZW typu C wśród kobiet wg wieku w latach 2019 - 2023,

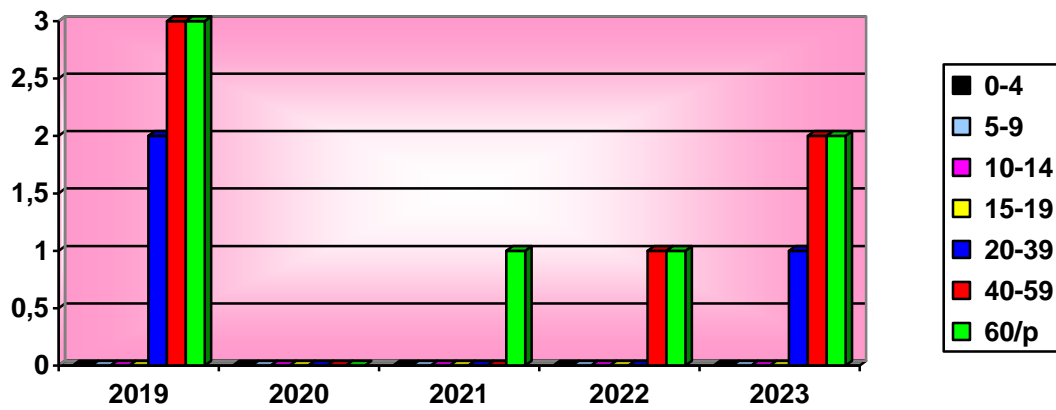
Liczba zachorowań na WZW typu C wśród mężczyzn wg wieku w latach 2019 – 2023.

Ponadto przeprowadzono dodatkowo analizę zachorowań wg wieku, płci i zapadalności na 100 tys. mieszkańców, co stanowi załącznik nr 4 do opracowania: „Wykaz osób chorych na WZW typu C w latach 2019 - 2023 wg wieku, płci zapadalność na 100 tys. mieszkańców”.

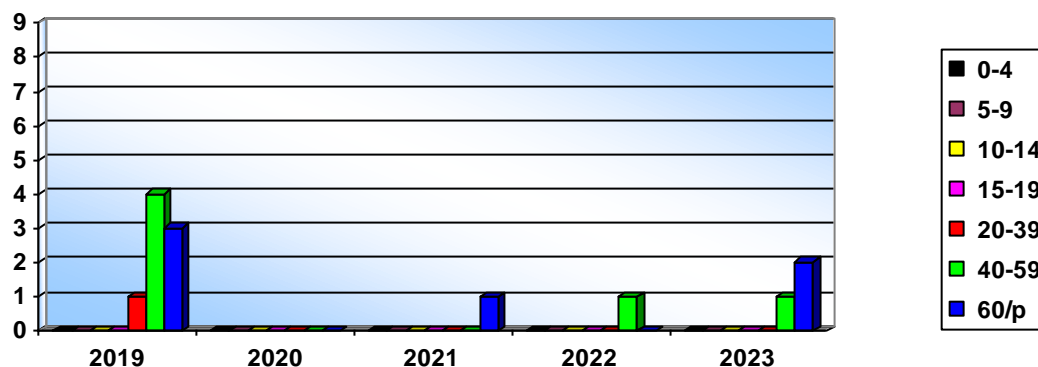
*Liczba zachorowań na WZW typu C i zapadalność na 100 tys. mieszkańców
z podziałem na płeć 2019 - 2023*

Liczba zachorowań na WZW typu C wśród kobiet wg wieku w latach 2019 – 2023

Liczba zachorowań na WZW typu C wśród mężczyzn wg wieku w latach 2019 - 2023

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 27 nowych zakażeń wirusem HCV. Badania serologiczne w kierunku HCV wykonywane są rzadko, najczęściej odpłatnie. Przeprowadzono wywiady epidemiologiczne z nosicielami/zakażonymi.

Pouczono o konieczności zgłoszenia się do lekarza I - go kontaktu oraz lekarza chorób zakaźnych i tak jak w przypadku zachorowań w celu objęcia nadzorem lekarskim oraz zaszczepienia p/WZW typu B.

WZW typu A w roku 2023 - nie zarejestrowano zachorowań.

W latach ubiegłych jeden przypadek zachorowania na WZW typu A zarejestrowano w 2006 roku. Znaczny wzrost zachorowań wystąpił w 2009 roku - 11 zachorowań (chorowały wówczas osoby zamieszkałe na wsi). W roku 2017 odnotowano 2 zachorowania a roku 2019 – 1 zachorowanie.

W roku sprawozdawczym odpłatnie zaszczepiło się p/ WZW typu A - 278 osób.

GRYPA – w roku sprawozdawczym zarejestrowano 13 zachorowań na grypę potwierdzoną badaniami PCR (w tym: 5 zachorowań na grypę typu A i 8-typu B). Wśród tych chorujących -10 zarejestrowanych przypadków to dzieci w przedziale wiekowym 0-14 lat, z czego 8 dzieci było hospitalizowanych. Ponadto rozpoznano 102 przypadki grypy potwierdzonej szybkim testem antygenowym. W związku z wejściem w życie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2023r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2023

(Dz. U. poz. 1282)- zaprzesano raportowania meldunków MZ-55 „Tygodniowy, dzienny meldunek o zachorowaniach i podejrzaniach zachorowań na grypę” tzw. „sezonową”.

W roku sprawozdawczym zaszczepiono p/grypie 4457 osób, w tym 214 dzieci od 0 - 14 lat.

RSV – od roku 2023r. rozpoczęto czynne raportowanie zachorowań na RSV. W roku sprawozdawczym, na terenie powiatu lubińskiego, zarejestrowano 6 przypadków zachorowań w tym - 1 u dziecka do lat 2. Wszystkie przypadki zachorowań (potwierdzone szybkim testem)- o przebiegu łagodnym nie wymagające hospitalizacji.

GRUŻLICA - od 2009 roku zgodnie z zaleceniem Głównego Inspektora Sanitarnego Powiatowe Stacje Sanitarne - Epidemiologiczne przejęły rejestrację zachorowań oraz nadzór epidemiologiczny nad gruźlicą.

Liczba zachorowań na gruźlicę waha się i tak w roku: 2019-10, 2020-6, 2021-10, 2022-8 przypadków. W roku sprawozdawczym zarejestrowano – 9 nowych zachorowań (wszystkie przypadki dotyczyły osób dorosłych). 8 zachorowań to postać płucna, 1 zachorowanie dotyczyło skóry i tkanki podskórnej. W roku 2023 w związku z gruźlicą odnotowano 1 zgon. Osoby z otoczenia chorych zostały skierowane do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w celu objęcia nadzorem lekarskim.

LEGIONELLA (CHOROBA LEGIONISTÓW) – ze względu na liczne zachorowania związane z ogniskiem zachorowań w województwie podkarpackim z dniem 28.08.2023r. wprowadzono wzmożony nadzór nad zachorowaniami oraz wynikami wody przeznaczonej do spożycia. W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano potwierdzonych zachorowań na Legionellozę w powiecie lubińskim. Odnotowano 1 podejrzenie, które w wyniku dochodzenia epidemiologicznego zostało wykluczone. W roku 2019 zarejestrowano 1 zachorowanie – postać płucna, od roku 2020 do 2023 nie odnotowano zachorowań.

CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ - od roku 2014 Powiatowa Stacja Sanitarne - Epidemiologiczna w Lubinie przejęła nadzór epidemiologiczny nad w/w chorobami w powiecie. Prowadzenie nadzoru nad tymi chorobami jest bardzo utrudnione ze względu na to, iż chorzy często zmieniają miejsce pobytu czy zamieszkania. Zmieniają poradnie, podejmują lub kontynuują leczenie poza powiatem lubińskim.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano:

Kiła - w roku 2023, zarejestrowano 3 nowe zachorowania (2-przypadki kiły wczesnej, 1-kiły późnej, z czego ogółem -2 przypadki były hospitalizowane).

Rzeżączka - w roku sprawozdawczym nie zarejestrowano zachorowań.

AIDS - w powiecie lubińskim, w roku 2023 zarejestrowano 1 zachorowanie na AIDS (obywatel Ukrainy) oraz 5 nowych przypadków zakażenia wirusem HIV.

ZGONY- w roku 2023 na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie zarejestrowano 5 zgonów z przyczyn zakaźnych. W tym: 4 zgony były związane z SARS-CoV-2 natomiast 1 - z powodu gruźlicy. Dotyczyły osób między 55 a 82 rokiem życia.

OGNISKA ZATRUĆ POKARMOWYCH - /ROE / – w roku sprawozdawczym na terenie działania PSSE w Lubinie nie zarejestrowano ogniska zatrucia pokarmowego.

OGNISKA SZPITALNE – w roku 2023 na terenie działania PSSE w Lubinie zarejestrowano 6 nowych ognisk szpitalnych, wszystkie (6 ognisk) zostały wygaszone w roku sprawozdawczym. Wygaszono także 1 ognisko z grudnia 2022 Ogniska z roku bieżącego dotyczyły:

1. Regionalnego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Lubinie – 4 ogniska szpitalne:

- a) *Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy* - **2 ogniska** (Covid-19, *Escherichia coli*),
- a) *Oddz. Wew. Pulmonologiczny* – **2 ogniska** (Covid-19, *Clostridium difficile*),

2. Miedziowe Centrum Zdrowia SA w Lubinie – 2 ogniska szpitalne:

- a) *Oddz. Kardiologiczny odcinek INK* - **1 ognisko** (*Klebsiella pneumoniae*),
- b) *Oddz. Kardiologiczny* - **1 ognisko** (Covid-19),

Natychmiast wdrożono wszystkie procedury zapobiegawcze i przeciwepidemiczne w celu likwidacji ognisk. Raporty końcowe o wygaszaniu ognisk epidemicznych przekazano do PSSE w terminie.

W roku 2023 Sekcja Epidemiologii

- zaplanowała 41 kontroli sanitarnych

- wykonała ogółem 1379 kontroli, w tym 35 kontroli samodzielnych oraz 1344 pozostałe czynności kontrolne (wywiady epidemiologiczne).

Ponadto Sekcja Epidemiologii wykonała 8 kontroli placówek służby zdrowia wspólnie z Sekcją Higieny Komunalnej.

W roku 2023 szczepienia były wykonywane w 14 stałych Punktach Szczepień, przeprowadzających szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży, a także w Oddziale Neonatologicznym w szpitalu Regionalnego Centrum Zdrowia w Lubinie, w Centrum Dializ w Lubinie dla pacjentów dializowanych (szczepienia p/WZW typu B), oraz Poradni Chorób Tropikalnych - Punkt szczepień Medycyny Podróży - Centrum Diagnostyczno - Terapeutycznego „Medicus” w Lubinie (w punkcie tym wykonywane są szczepienia dla wyjeżdżających za granicę).

Podczas kontroli szczególny nacisk kładziono na wykonawstwo szczepień, prawidłową gospodarkę preparatami szczepionkowymi, dokumentację szczepień a zwłaszcza rejestr niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP).

Zawracano uwagę na transport szczepionek z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lubinie do Punktów szczepień i warunki przechowywania szczepionek w tych punktach.

Sprawdzano prowadzenie kart magazynowych przychodu i rozchodu szczepionek ze stanem faktycznym w szafie chłodniczej.

W ciągu całego roku mobilizowano personel szczepiący do maksymalnego uodpornienia całej populacji podlegającej do szczepień .

Wykonawstwo szczepień podlegających w 2023 roku wg Programu Szczepień Ochronnych przedstawia się następująco:

- rocznik 2018	DTaP	93,11 %,
- rocznik 2018	Polio	93,11 %
- rocznik 2010	Td II	65,68 %
- rocznik 2018	p/odrze, śwince, różyczce	96,81,40%
- rocznik 2005	Td III	64,33 %

W pozostałych rocznikach szczepienia podstawowe i przypominające wykonywane są na bieżąco, zgodnie z PSO.

Nie uodpornione są dzieci, które mają przeciwwskazania lekarskie i te, których rodzice bądź opiekunowie nie wyrażają zgody na szczepienie. W roku 2023 zarejestrowano 3 nowych rodziców/osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych, które podpisały imienne oświadczenia o nie wyrażeniu zgody na szczepienia dzieci (tj.2 dzieci).

Od 01.06.2023r. rozpoczęła się realizacja Powszechnego programu bezpłatnych szczepień p/HPV u dziewcząt i chłopców w wieku 12 i 13 lat. Ogółem zaszczepiono 504 dzieci.

Ponadto w roku sprawozdawczym zaszczepiono:

- p/durowi brzuszemu	249 osób
- p/ospie wietrznej	241 osób
- p/neisseria meningitidis	211 osób
- p/zakażeniu wir. brodawczaka	228 osób
- p/streptococcus pneumoniae	113 osób
- p/kleszczowemu zapaleniu mózgu	280 osób
- p/tężcowi	438 osób
- p/grypie	4457 osób
- p/WZW typu A	278 osób
- p/żółtej gorączce	69 osób
- p/cholerze	24 osoby

W dokumentacji Punktów szczepień i w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie prowadzony jest rejestr NOP (niepożądanych odczynów poszczepiennych).

W roku sprawozdawczym zgłoszono **15 przypadków NOP w tym:**

NOP łagodny – 13 przypadków

NOP poważny - 2 przypadki

Jeden NOP łagodny został zgłoszony przez lekarza POZ, pozostałe zgłoszone przez lekarzy lecznictwa zamkniętego (szpital).

Wszystkie NOP zostały zarejestrowane w PSSE w Lubinie oraz wpisane do ogólnokrajowego systemu elektronicznego SEPIS.

U wszystkich dzieci, u których wystąpił NOP- objawy ustąpiły-są zdrowe.

W roku sprawozdawczym zorganizowano szkolenie dla pielęgniarek realizujących szczepienia ochronne na terenie powiatu lubińskiego.

Wszystkie zadania i zamierzenia zaplanowane na rok 2023 zostały wykonane.

2. SEKCJA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

W roku 2023 Sekcja Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lubinie obejmowała nadzorem 1040 obiektów żywnościowo-żywnościowych, w tym:

- 37 zakładów produkcyjnych, w tym wytwórnie lodów (4), automaty do lodów (2), piekarnie (4), ciastkarnie (12), przetwórnice owocowo – warzywne (1), zakłady garmazeryjne (1), wytwórnie suplementów diety (1), inne wytwórnie żywności (2), producenci żywności w warunkach domowych (10) ,
- 195 podmiotów prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej (gospodarstwa rolne), w tym 1 zakład produkujący żywność w ramach rolniczego handlu detalicznego,
- 447 zakładów obrotu żywności, min.: sklepy spożywcze -248 (w tym hipermarkety, supermarkety -48); kioski -21, apteki -41, magazyny hurtowe -14, obiekty ruchome i tymczasowe -18, środki transportu -10, inne obiekty obrotu żywnością -95,
- 245 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, min.: zakłady małej gastronomii -120, przyczepy gastronomiczne -55,
- 96 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego: stołówki pracownicze (4), bufety przy zakładach pracy (2), bloki żywienia w szpitalach (5), kuchenki niemowlęce (2), bloki żywienia w domach opieki społecznej (4), stołówki w żłobkach i klubiki dziecięce (14), w szkołach (24), w internatach (2), w przedszkolach (30), w zakładach specjalnych i wychowawczych (1), zakład cateringowy (1), inne zakłady żywienia zamkniętego (7),
- 20 zakładów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Zlokalizowane na terenie powiatu lubińskiego zakłady, to obiekty małe, w przeważającej ilości nawet mikro-przedsiębiorstwa. Do grupy dużych przedsiębiorstw zaliczono 2 zakłady (1 hipermarket i Centrum Dystrybucji sieci sklepów BIEDRONKA).

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych w obiektach żywnościowo - żywnościowych oceniano warunki sanitarno - techniczne zakładów, jakość zdrowotną surowców, półproduktów oraz wyrobów gotowych, prawidłowość prowadzonych procesów technologicznych z uwzględnieniem stosowanych dodatków do żywności, postępowanie z odpadami. W dalszym ciągu uwagę zwracano na realizację systemów kontroli wewnętrznej opartych na zasadach systemu HACCP, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa żywności. Kontrolowano również prowadzenie dokumentacji pozwalającej na możliwość

prześledzenia ruchu żywności od surowca do gotowego wyrobu. Szczególną uwagę zwracano na płody rolne pochodzenia ukraińskiego, z naciskiem na dokumentację potwierdzającą legalność dostaw. Wzmocnionym nadzorem objęto działające na terenie powiatu lubińskiego hiper i supermarkety. W trakcie przeprowadzanych kontroli w związku z występującym na terenie kraju zagrożeniem ASF uwagę zwracano na produkty pochodzące z mięsa wieprzowego oraz dziczyzny (identyfikowalność, legalność) oraz postępowanie z odpadami gastronomicznymi w zakładach żywienia zbiorowego.

W dalszym ciągu uwagę zwracano na prawidłowość znakowania produkowanej i znajdującej się w obrocie żywności nieopakowanej ze szczególnym uwzględnieniem sposobu przekazywania informacji o składzie żywności, w tym o składnikach alergennych. Podczas pracy bieżącej sprawdzano przestrzeganie wymagań dotyczących żywności bezglutenowej, zarówno w zakładach produkcyjnych, jak i zakładach obrotu. Oceniano również znakowanie środków spożywczych znajdujących się w obrocie oraz prawidłowość reklamy suplementów diety na stronach internetowych.

Kontroloowano warunki sprzedaży żywności ze szczególnym uwzględnieniem terminów przydatności do spożycia/dat minimalnej trwałości.

W sezonie letnim wzmocnionym nadzorem objęto zakłady żywienia otwartego. W trakcie roku sprawozdawczego oceniono także warunki higieniczno-sanitarne szpitalnych bloków żywienia. Dokonywano także ocen wyżywienia w szpitalach oraz placówkach oświatowo-żywnościowych. Dane liczbowe na temat wyników kontroli w powyższym zakresie ujęto w załączonych do sprawozdania tabelach.

Podczas przeprowadzanych kontroli w zakładach żywnościowo-żywnościowych najczęściej spotykano się z następującymi nieprawidłowościami:

- niewystarczającą powierzchnię sprzedażową w stosunku do ilości oferowanego asortymentu,
- wprowadzanie do obrotu/produkcji środków spożywczych po upływie terminów przechowywania bądź o zmienionych cechach organoleptycznych,
- niewłaściwe warunki przechowywania produktów,
- niewłaściwe postępowania z produktami mrożonymi (pieczywem mrożonym),
- zły stan techniczny pomieszczeń,
- nieprzestrzeganie opracowanych procedur GHP/GMP i systemu HACCP, głównie w zakresie badań właścicielskich,

- brak porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu, brudne niedomyte urządzenia chłodnicze, sprzęt pomocniczy,
- brak segregacji w urządzeniach chłodniczych - wyroby gotowe przechowywano razem z surowcami, narażając je na zanieczyszczenie wtórne,
- nieoznakowane surowce, głównie przyprawy co jest spowodowane niepozostawianiem etykiet i opakowań zbiorczych,
- niesystematyczne prowadzenie zapisów wynikających z instrukcji GHP/GMP, systemu HACCP, zaprzestanie ich prowadzenia lub też zapisy bieżące nie odzwierciedlają stanu faktycznego, bądź też brak wdrożenia dokumentacji z zakresu GHP/GMP/HACCP,
- niewłaściwe postępowanie z odpadami,
- brak do wglądu orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu.

W roku 2023 w asyście Policji przeprowadzono także kontrole obwoźnych punktów sprzedaży żywności usytuowanych na terenie Giełdy Samochodowej w Lubinie. W trakcie kontroli 3 punktów stwierdzono znaczne ilości przeterminowanych produktów żywnościowych.

W wyniku stwierdzenia naruszenia przepisów sanitarnych w nadzorowanych obiektach wydano 82 decyzji merytorycznych, w tym 40 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego, 26 decyzji umarzających postępowanie administracyjne (wydanych po usunięciu uchybień), 8 decyzji zmieniających termin wykonania zaleceń, 4 decyzje nakazujące wycofanie z obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej, 2 decyzje o zatwierdzeniu warunkowym, 2 decyzje wygaszające poprzednie decyzje w związku z likwidacją obiektów. Ponadto wydano 100 decyzji zatwierdzających zakłady do prowadzenia działalności, 93 decyzje wykreślające przedsiębiorców z rejestru zakładów po zaprzestaniu działalności oraz 145 decyzji płatniczych. Za stwierdzone uchybienia sanitarne osoby odpowiedzialne karano mandatami karnymi. W roku 2023 nałożono 55 mandatów na sumę 16 450zł.

Decyzje nakazujące wycofanie z obrotu żywności niewłaściwej jakości zdrowotnej dotyczyły:

- w jednym przypadku - suplementów diety zawierających w składzie nieautoryzowany składnik żywności (mononukleotyd nikotynoamidowy - NMN), wprowadzanych do obrotu w sklepie stacjonarnym i na portalu allegro,
- w 3 przypadkach – znacznych ilości towarów po znacznym upływie terminów przydatności do spożycia oraz bez oznakowania w języku polskim wprowadzanych do obrotu

w ruchomych punktach obrotu żywnością prowadzących działalność na terenie Giełdy samochodowej w Lubinie.

W roku 2023 po otrzymaniu z jednostki nadrzędnej powiadomienia o stwierdzeniu obecności niedeklarowanych na opakowaniu substancji farmakologicznie czynnych w suplementach diety ustalono, że produkt ten był dystrybuowany przez przedsiębiorcę z terenu powiatu lubińskiego, prowadzącego działalność handlową w zakresie pośrednictwa w sprzedaży suplementów diety bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS. Wniosek o wpis został złożony dopiero po przeprowadzonej kontroli interwencyjnej. W związku z powyższym przystąpiono do przygotowania wniosku o nałożenie kary pieniężnej do Dolnośląskiego Wojewódzkiego Państwowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu. Po otrzymaniu od strony dokumentacji potwierdzającej wielkość uzyskanego dochodu, w styczniu 2024r. złożono do DPWIS we Wrocławiu wniosek o wymierzenie kary pieniężnej.

W roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano 183 próbek żywności oraz 4 próbki wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Spośród zbadanych próbek zdyskwalifikowano 4 próbki żywności, w tym:

- 1 próbkę kalafiora krajowego ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu,
- 1 próbkę ryżu z importu ze względu na zmienione cechy organoleptyczne (zapach i smak),
- 2 próbki ze względu na nieprawidłowe oznakowanie.

Informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach każdorazowo przekazywano terenowo właściwym ze względu na siedzibę producenta/ dystrybutora organom urzędowej kontroli żywności. W 1 przypadku przygotowano powiadomienie RASFF.

W roku 2023 na terenie powiatu lubińskiego do rejestru zakładów objętych nadzorem organów PIS wpisanych było 195 gospodarstw rolnych prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego oraz dostaw bezpośrednich płodów rolnych pochodzących z własnych upraw, w tym 1 podmiot prowadzący produkcję żywności w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego (gospodarstwo rolne, w którym prowadzona jest działalność w zakresie uprawy pszenicy oraz produkcja chleba na bazie surowców pochodzących z własnego gospodarstw).

W roku 2023 przeprowadzono 9 kontroli na terenie 8 gospodarstw rolnych, w tym:

- 1 kontrolę w związku ze stwierdzonymi na terenie kraju nieprawidłowościami w zakresie identyfikowalności i jakości zdrowotnej zbóż importowanych z Ukrainy- przeprowadzono na terenie gospodarstwa rolnego, które poza produkcją rolną prowadzi skup zbóż. W trakcie kontroli nie stwierdzono na stanie zbóż pochodzących z Ukrainy. Płody rolne magazynowane w silosach oraz magazynach płaskich pochodziły wyłącznie z upraw własnych zakładu rolnego,

- 2 kontrole tematyczne związane z poborem próbek żywności,

- 6 kontroli sanitarnych, w tym 3 w ramach współdziałania organów PIS, PIORiN oraz IOŚ w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego (2 kontrole wspólnie z przedstawicielami PIORiN oddział w Lubinie oraz 1 wspólnie z przedstawicielami WIOŚ Oddział w Legnicy). Przeprowadzone kontrole miały na celu ocenę stanu sanitarnego warunków uprawy owoców rolnych pochodzenia roślinnego oraz pobór prób warzyw do badania laboratoryjnego. Do stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości można zaliczyć brak do wglądu wyników badania wody ze studni głębinowej oraz brak do wglądu dowodów dostaw na nasiona.

Na terenie gospodarstw do badań laboratoryjnych pobrano 4 produkty rolne z własnych upraw, w tym :

- 1 próbkę ziarna pszenicy w kierunku metali,
- 1 próbkę ziemniaków w kierunku metali,
- 1 próbkę ziarna żyta w kierunku pozostałości pestycydów,
- 1 próbkę sałaty w kierunku azotanów.

Żadnej z próbek nie kwestionowano.

OCENA SPOSOBU ŻYWIENIA w 2023r.

Tak jak w roku poprzednim, w 2023r. przeprowadzono ocenę jadłospisów dekadowych w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, w których łącznie oceniono 46 jadłospisy w 43 zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego. Ocenę przeprowadzono w następujących zakładach:

- Stołówki szkolne – oceniono 13 jadłospisów w 13 zakładach (w 6 działalność prowadzona jest na zasadach cateringu),
- Stołówki w przedszkolach – oceniono 15 jadłospisów w 12 zakładach (w 6 działalność prowadzona jest na zasadach cateringu),
- Stołówka w bursie – oceniono 1 jadłospis w 1 zakładzie,
- Bloki żywienia w domach opieki społecznej - oceniono 3 jadłospisy w 3 zakładach,

- Stołówki w żłobkach – oceniono 8 jadłospisów w 8 zakładach (w 6 działalność prowadzona jest na zasadach cateringu)
- Bloki żywienia w szpitalach – oceniono 5 jadłospisów w 5 zakładach (w 4 działalność prowadzona jest na zasadach cateringu).
- Zakład usług cateringowych – oceniono 1 jadłospis w 1 zakładzie.

Ocena jadłospisów w jednostkach systemu oświaty.

Oceny jakościowej sposobu żywienia dzieci uczęszczających do szkół, przedszkoli oraz zamieszkujących w bursach lub internatach dokonano w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

W roku 2023 oceniono ogółem 29 jadłospisów:

- Stołówki szkolne – oceniono 13 jadłospisów w 13 zakładach (w 6 działalność prowadzona jest na zasadach cateringu),
- Stołówki w przedszkolach – oceniono 15 jadłospisów w 12 zakładach (w 6 działalność prowadzona jest na zasadach cateringu),
- Stołówka w bursie – oceniono 1 jadłospis w 1 zakładzie.

Nieprawidłowości stwierdzono w 2 stołówkach przedszkolnych, w tym jednej, w której żywienie oparte było na cateringu. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku odpowiedniego przygotowania merytorycznego w zakresie przestrzegania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. Skomponowane jadłospisy nie uwzględniały środków spożywczych objętych grupami środków spożywczych ujętych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia. W obu zakładach, w poszczególnych dniach podano niewystarczającą ilość środków spożywczych z poszczególnych grup: mleko lub przetwory mleczne, mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych, warzyw lub/i owoce, brak produktów z grupy produktów zbożowych. W jednym przedszkolu podano niewystarczającą ilość ryb oraz nie dokonuje się obliczeń wartości odżywczej produkowanych posiłków. W obu przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne, przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości.

W pozostałych jednostkach systemu oświaty nie stwierdzono nieprawidłowości w ocenie sposobu żywienia. Sporządzone jadłospisy zawierały produkty spożywcze

pochodzące z różnych grup środków spożywczych; potrawy sporządzone były z naturalnych składników, bez użycia koncentratów spożywczych. Potrawy, w większości, sporządzane były w piecu konwekcyjno-parowym- do przygotowywania, których używany był olej roślinny lub oliwa z oliwek. Podawana była co najmniej jedna porcja produktów zbożowych (pieczywo, płatki zbożowe,) w każdym z głównych posiłków takich jak śniadanie, kolacja . W ciągu tygodnia potrawy były urozmaicone, nie powtarzały się, a główne posiłki były źródłem pełnowartościowego białka, każdy posiłek uwzględniał dodatki w postaci owoców lub warzyw (stanowiących składniki dań, podawanych w postaci surowej lub przetworzonej). Jadłospisy komponowane były z zastosowaniem kontrastu barwowego i smakowego. Ponadto, podczas kontroli stwierdzano, że zakłady systematycznie obliczały wartość energetyczną wszystkich zaplanowanych i podawanych posiłków, które były zgodne z normami żywienia i zapotrzebowaniem na energię i składniki odżywcze dla danej grupy wiekowej.

Ocena jadłospisów w szpitalach.

Oceny jadłospisów w 2023r. w blokach żywienia w szpitalach dokonano w 5 szpitalach (w tym 4 z nich prowadzą żywienie pacjentów w systemie cateringowym):

- Szpital CUPRUM – MED. ul. M. Skłodowskiej-Curie 70, 59-300 Lubin, w którym żywienie pacjentów oparto na cateringu - oceniono 1 jadłospis,
- Szpital Miedziowe Centrum Zdrowia w Lubinie ul. M. Skłodowskiej – Curie, w którym żywienie pacjentów oparto na cateringu - oceniono 1 jadłospis,
- Szpital Regionalne Centrum Zdrowia w Lubinie ul. Bema, w którym żywienie pacjentów oparto na cateringu - oceniono 1 jadłospis,
- Ośrodek Alzheimerowski w Ścinawie, ul. Jana Pawła II 12, 59-330 Ścinawa - oceniono 1 jadłospis,
- Szpital CDT „Medicus” , ul. Leśna 8, 59-300 Lubin – w którym żywienie pacjentów oparto na cateringu - oceniono 1 jadłospis.

Oceny jakościowej jadłospisów wydawanych pacjentom w szpitalach, dokonano w oparciu o „Arkusze oceny dekadowej jadłospisów”. W analizowanych dekadach, w wyniku przeprowadzonej oceny jakościowej jadłospisów nie stwierdzono nieprawidłowości. Końcowa ocena, określiła sposób wyżywienia pacjentów jako zadowalający. Każdy posiłek zawierał dodatek warzyw i/lub owoców (w postaci surowej lub przetworzonej), oraz produkty będące źródłem pełnowartościowego białka (białko pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego). W jadłospisach zawarto ciemne, mieszane pieczywo i kasze.

Oceny jadłospisów w 2023r. w pozostałych zakładach żywienia zamkniętego tj.

- Domy opieki społecznej – oceniono 3 jadłospisy w 3 zakładach.;
- Żłobki – oceniono 8 jadłospisów w 8 zakładach (w tym 6 prowadzących działalność w systemie cateringowym).

Oceny jadłospisów dokonano pod względem zastosowania przy planowaniu posiłków zasad racjonalnego żywienia oraz zaleceń Instytutu Żywności i Żywienia, które wskazują aktualne normy żywienia dla dzieci w wieku do 3 roku życia oraz dla osób starszych.

Podczas oceny stwierdzono, iż dzieciom w żłobku jak i osobom starszym podawane są lekkostrawne posiłki (w przypadku dzieci uczęszczających do żłobka podawane są: śniadanie, II śniadanie oraz obiad podawany z odstępem czasowym. W ciągu tygodnia potrawy są urozmaicone, nie powtarzają się, a każdy główny posiłek jest źródłem pełnowartościowego białka, każdy posiłek uwzględnia dodatki w postaci owoców lub warzyw (stanowiących składniki dań, podawanych w postaci surowej lub przetworzonej). Ponadto jadłospisy komponowane są z zastosowaniem kontrastu barwnego i smakowego. W żłobkach za planowanie jadłospisów odpowiedzialni są zatrudnieni w zakładach intencji.

Wyżywienie obejmuje produkty spożywcze pochodzące z różnych grup środków spożywczych tj.:

- Produkty zbożowe i ziemniaki (produkty węglowodanowe). W planowanych posiłkach węglowodany są podawane w formie: pieczywa, kasz, ryżu, płatków, makaronów, ziemniaków i potrawy mącznych.
- Warzywa i owoce. W planowaniu jadłospisu wykorzystuje się kompozycję różnych produktów z tej grupy, co zapewnia atrakcyjny wygląd i smak posiłków. Warzywa lub owoce występują w każdym posiłku - do kanapek, sałatek, jako składnik zup oraz niezbędny dodatek do drugiego dania. Do obiadu planuje się warzywa w postaci surówki, warzyw ugotowanych lub kiszzonek.
- Mleko i jego przetwory (produkty białkowe). Mleko, sery żółte, twarogowe, jogurt naturalny są w jadłospisie bardzo częstym i ważnym produktem spożywczym, czego nie brakuje w komponowaniu jadłospisu. W jadłospisie mleko występuje w postaci zup mlecznych lub deseru (koktajl, twarożek), jak również jako dodatek do zup czy surówek.
- Mięso czerwone, drób, wędliny, ryby i jaja czyli produkty białkowe, są głównym źródłem pełnowartościowego białka czego również nie brakuje w planowanym jadłospisie. Wykorzystuje się różne gatunki mięsa, jak również wędliny, które mają bardzo dobry skład jakościowy i są wykorzystywane jako dodatek do pieczywa. Ryby np. dorsz, łosoś, podawane

są 1-2 razy w tygodniu. Ponadto rośliny strączkowe również są uwzględniane w jadłospisie jako składnik do zup, past.

- Tłuszcz - w jadłospisie tłuszcz występuje m.in. do smarowania pieczywa (dobrej jakości masło) jak również w postaci dodatku do zup lub surówek (oliwa z oliwek).

Zupy, sosy oraz potrawy są sporządzone z naturalnych składników, bez użycia koncentratów spożywczych. Posiłki są przygotowywane z ograniczeniem soli, a walory smakowe potraw polepsza się stosując przyprawy korzenne lub ziołowe. W trakcie kontroli stwierdzono na stanie następujące przyprawy: cynamon, majeranek, bazylia, zioła prowansalskie, pieprz ziołowy, ziele angielskie, lubczyk. Zupy sporządzane są zabielaone jogurtem naturalnym i wzbogacone oliwą z oliwek. Oliwy z oliwek używa się także do sporządzania surówek.

Przy komponowaniu jadłospisu stosuje się różne techniki sporządzania potraw. W większości potrawy przygotowywane są w piecu konwekcyjno-parowym, jak również są przyrządzane techniką pieczenia lub duszenia, nie stosuje się w zakładzie procesów smażenia na głębokim tłuszczu. Podawane napoje do każdego z głównych posiłków sporządzane są na bazie owoców, stosowanie cukru jest ograniczone, jest on używany w minimalnej ilości potrzebnej do przełamania smaku. Ponadto między posiłkami stosowane są praktyki nieograniczonego dostępu do wody.

Działania w systemach RASFF:

W roku 2023 ze względu na nieprawidłowe wyniki badania w pobranych do badania próbkach żywności do systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i paszach (RASFF) zgłoszono 1 produkt żywnościowy: Kalafior luz, Kraj pochodzenia Polska, identyfikacja partii: 33/03/139. Dostawca: Amazis.net Sp. z o.o. 60-102 Poznań ul. Ostatnia 49; produkcja: GP Amazis Sp.z o.o. 62-125 Kostrzyn Wlkp., Trzek ul. Wierzbowa 8. Numer dostawcy: 628 074 – pobrany do badań laboratoryjnych w kierunku pozostałości pestycydów dnia 21.08.2023r. w centrum dystrybucyjnym JMP w Lubinie, ul. Biedronkowa 1. Próbkę przekazano do badań do Działu Laboratoryjnego WSSE w Warszawie. Badanie laboratoryjne wykazało w badanej próbce przekroczenie pestycydu spirotetramat. Dopuszczalny poziom pestycydu Spirotetramat w produkcie wynosi 1mg/kg. W zbadanym produkcie stwierdzono natomiast spirotetramat w ilości $2,5 \pm 1,3$ mg/kg. Po otrzymaniu wyników badań dnia 25.09.2023r. przeprowadzono postępowanie wyjaśniające w Centrum Dystrybucyjnym w Lubinie przy ul. Biedronkowej 1, w trakcie którego ustalono, że kwestionowana partia towaru dostarczona do Centrum Dystrybucyjnego została w całości rozdystrybuowana do poszczególnych sklepów sieci

Biedronka, objętych dostawami z CD w Lubinie (w tym poza teren województwa dolnośląskiego). W związku z zaistniałą sytuacją przeprowadzono wstępną charakterystykę ryzyka, w wyniku której produkt uznano za szkodliwy dla zdrowia i przygotowano powiadomienie informacyjne w celu zwrócenia uwagi. O zaistniałej sytuacji powiadomiono PPIS w Poznaniu oraz PIORIN w Poznaniu – nadzorujących dostawcę/producenta. Przygotowano powiadomienie informacyjne w celu zwrócenia uwagi. Na podstawie oceny ryzyka z dnia 27.09.2023r. przeprowadzonej przez PZH - Główny Inspektor Sanitarny uznał, że kwestionowany produkt nie mieści się w zakresie systemu RASFF, nie spełnia natomiast wymagań prawnych i należy podjąć stosowne działania w celu wycofania go z rynku. Producenta obciążono opłatą za przeprowadzone badania.

W roku 2023 w ramach systemu RASFF prowadzono ponadto działania kontrolne w odniesieniu do powiadomień przesyłanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną lub Powiatowe Stacje Sanitarno - Epidemiologiczne województwa dolnośląskiego. Miały one na celu monitorowanie procesu wycofywania z obrotu produktów kwestionowanych. Kontrole przeprowadzano w obiektach wskazanych w listach odbiorców i u dystrybutorów produktów w celu ustalenia dalszych list dystrybucji. Otrzymane powiadomienia w ramach systemu RASFF dotyczyły:

- wysokiego poziomu alkaloidów pirolizydynowych w suplemencie diety Herbs Tymianek i Podbiał, w: Rumianek herbatka ziołowa oraz w produkcie Kmin rzymski,
- wysokiego poziomu alkaloidów tropanowych w Ziarnie do przygotowywania popcornu Helio,
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu aflatoksyn w ekologicznych orzechach pistacji oraz w ekologicznym popcornie,
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w figach suszonych Kalamata,
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu sumy węglowodorów aromatycznych (WWA) w produkcie spożywczym Guarana proszek mielone nasiona,
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu estrów 3-MCPD w ciastkach Unicorn wheels,
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu estrów glicydowych we fryturze gastronomicznej Yes Chef,
- obecności pleśni w produkcie mleczarskim w serku Valio PROfeel o smaku malinowym,
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu chlorpyrifosu w kukurydzy użytej do produkcji wafli kukurydzianych,
- zafałszowania suplementu diety pn. Melatonina,

- stwierdzenia nieautoryzowanej nowej żywności w suplemencie diety pn.: Epimedium, FA Core Plasma, FA Core Neuro oraz NMN z Resweratolem
- przekroczenia dopuszczalnego poziomu bakterii *Listeria monocytogenes* w hamburgerach wieprzowo-drobiowych,
- wykrycia bakterii *Salmonella Enteritidis* w filecie z kurczaka,
- wykrycia obecności bakterii *Salmonella Spp.* w sezamie łuskany Helio,
- kwestionowania suplementu diety PAC – on Calm, ze względu na skład - produkt spełnia kryteria definicji dla produktu leczniczego,
- obecności niedeklarowanych substancji farmakologicznie czynnych (sildenafilu i tadalafilu) w suplemencie diety Boss Energy Extra i Boss Energy,
- stwierdzenia rozbieżności między opakowaniem suplementu diety Balsam Jerozolimski FORTE i Balsam Jerozolimski dla dzieci, a rzeczywistą zawartością,
- niedozwolonego napromieniania produktu pn.: Sylimarol Gastro,
- przekroczenia NDP rtęci w suplemencie diety Creatine SFD Nutrition,
- przekroczenia migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych w łyżce kuchennej VALDINOX,
- przekroczenia dozwolonego poziomu migracji formaldehydu z bambusowych talerzy dla dzieci, pochodzących z Chin,
- znaczących zmian organoleptycznych w wyrobie „sitko nr 8-13” do maszynki do mielenia mięsa.

W ramach monitorowania procesu wycofywania zakwestionowanych produktów przeprowadzono 51 kontroli sanitarnych. Z obrotu handlowego wycofano:

- 29 sztuk opakowań suplementu diety HERBS Tymianek i Podbiał, z powodu wysokiego poziomu sumy alkaloidów pirolizydowych,
- 17 sztuk kminu rzymskiego, z powodu wysokiego poziomu sumy alkaloidów pirolizydowych,
- 85 sztuk opakowań ziarna do popcornu Helio, z powodu wysokiego poziomu alkaloidów tropanowych,
- 17 sztuk opakowań serków Valio PROfeel, z powodu stwierdzenia pleśni w produkcie,
- 4 sztuki sitka nr 8-13”186” ze względu na znaczące zmiany organoleptyczne,
- 1 opakowanie suplementu diety Epimedium, z powodu stwierdzenia w składzie nieautoryzowanej nowej żywności Epidemium grandiflorum,
- 4 opakowania frytury gastronomicznej Yes Chef, z powodu przekroczenia dopuszczalnego poziomu estrów glicydowych,

- 1 opakowanie suplementu diety FA Core Plasma, z powodu stwierdzenia w składzie nieautoryzowanej nowej żywności tj. alfosceranu choliny,
- 1 opakowanie suplementu diety FA Core Neuro, z powodu stwierdzenia w składzie nieautoryzowanej nowej żywności tj. alfosceranu choliny,
- 6 sztuk suplementu diety NMN z Resweratrolelem 300mg z powodu stwierdzenia w składzie nieautoryzowanej nowej żywności tj. mononukleotyd β -nikotynamidowy (NMN)
- 3 sztuki Sezamu łuskanego HELIO, z powodu wykrycia obecności bakterii *Salmonella spp.*,
- 8 sztuk suplementu diety Balsam Jerozolimski FORTE, z powodu rozbieżności pomiędzy opakowaniem produktu, a rzeczywistą zawartością,
- 303 opakowania suplementów BOSS Boss Energy Extra i Boss Energy, ze względu na obecności niedeklarowanych substancji farmakologicznie czynnych (sildenafilu i tadalafilu) – produkt oczekuje na utylizację .

Produkty te zostały zniszczone/ zutylizowane lub zwrócone do dostawców.

Kontrole graniczne:

W roku 2023 przeprowadzono 8 kontroli granicznych w hurtowni prowadzącej działalność w zakresie sprzedaży hurtowej wyrobów cukierniczych (želki), syropów i maszyn służących do sporządzania napojów sorbetowych i granit oraz naczyń z tworzyw sztucznych służących do ich podawania. Kontrole przeprowadzono na wniosek strony w związku z planowanym eksportem produktów do krajów trzecich. W wyniku ww. kontroli wydano 5 świadectw eksportowych dla żywności (dot. 56 partii syropów do granit, w tym 33 partii eksportowanych do Ukrainy, 9 partii syropów eksportowanych do Jemenu, 14 partii syropów eksportowanych do Arabii Saudyjskiej) oraz 3 świadectwa eksportowe dla wyrobów do kontaktu z żywnością (dot. 9 partii naczyń z tworzyw sztucznych (kielichy) do granit eksportowanych na Ukrainę). W roku objętym sprawozdaniem nie przeprowadzono natomiast granicznych kontroli sanitarnych dot. importu żywności lub materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Zatrucia pokarmowe:

W roku 2023 roku na terenie powiatu lubińskiego nie odnotowano ognisk zatrucia pokarmowego.

Skargi i wnioski:

W roku 2023 do sekcji BŻiŻ wpłynęło 35 wniosków, w tym:

- 5 wniosków dotyczących prowadzenia działalności w złych warunkach sanitarno-technicznych, w tym w 2 przypadkach zgłaszano także naruszenie porządku oraz ciszy nocnej, złe usytuowanie śmietników oraz butli gazowych (w tym zakresie wnioski przekazano do Komendy Powiatowej Policji i Powiatowego Nadzoru Budowlanego).

We wszystkich przypadkach potwierdzono zarzuty natury sanitarnej. Nałożono 4 mandaty w łącznej wysokości 1800zł, wydano 1 terminową decyzję administracyjną w zakresie nieprawidłowości dot. stanu technicznego. Usunięcie bieżących uchybień sanitarnych sprawdzono podczas kontroli sprawdzających przeprowadzanych w krótkim okresie czasu.

- 2 wnioski dotyczyły obecności gryzoni w obiektach: jeden z wniosków dotyczył centrum dystrybucyjnego, drugi – środka transportu ustawionego przy zapleczu restauracji. Kontrola przeprowadzona w centrum dystrybucji nie potwierdziła zarzutów zawartych we wniosku. W drugim przypadku potwierdzono ślady obecności gryzoni w samochodzie ustawionym przy restauracji, który pracownicy lokalu wykorzystywali do przechowywania różnych zbędnych sprzętów. Nie potwierdzono natomiast przechowywania w nim żywności. Stwierdzono brak porządku i czystości w lokalu oraz nieuporządkowane otoczenie zakładu. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym w wysokości 500zł. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie uchybień.

- 1 wniosek dotyczył ogólnego bałaganu na placu dojazdowym, zalegania odpadów i niewłaściwego postępowania z odpadami oraz uciążliwości zapachowych spowodowanych przez nagromadzone odpady na terenie jednej z lubińskich hurtowni. Przeprowadzona kontrola potwierdziła zarzuty. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem w wysokości 300zł. Kontrola sprawdzająca wykazała doprowadzenie otoczenia zakładu do właściwego stanu.

- 1 wniosek dotyczył nieprawidłowego żywienia w przedszkolu. Zgłoszono wystąpienie objawów żołądkowych po spożyciu oferowanych posiłków. Zarzut potwierdzono. W zakładzie stwierdzono przeterminowane surowce, zły stan sanitarno-techniczny bloku żywienia, a także błędy w planowaniu posiłków. Za stwierdzone uchybienia nałożono na osoby odpowiedzialne 2 mandaty w łącznej kwocie 700zł. Kontrola sprawdzająca przeprowadzona w stołówce przedszkola wykazała usunięcie nieprawidłowości,

- 3 wnioski dotyczyły zatrudniania pracowników bez orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych. Zasadność zarzutów potwierdzono tylko w jednym wypadku. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem w wysokości 300zł. Pracownika odsunięto od pracy w kontakcie z żywnością do czasu przedstawienia odpowiednich badań lekarskich,

- 9 wniosków dotyczyło wprowadzania do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości (obecność guza w mięsie wieprzowym, nieswieże produkty żywnościowe, zmienione

cechy organoleptyczne produktów, pleśń na pieczywie). Każdorazowo po zgłoszonym wniosku przeprowadzono kontrolę interwencyjną.

Zasadność zarzutów potwierdzono w 5 przypadkach. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 4 mandaty na łączną kwotę 1200zł. W przypadku ryżu o zmienionym chemicznym zapachu pobrano próbki do badania laboratoryjnego. Badanie sensoryczne ryżu, zarówno w postaci handlowej, jak i po przyrządzeniu, potwierdziło niewłaściwe cechy organoleptyczne produktu. O stwierdzonych nieprawidłowościach powiadomiono dystrybutora produktu oraz nadzorujące go organy urzędowej kontroli żywności. Ze względu na stwierdzone nieprawidłowości dystrybutor podjął decyzję o wycofaniu z obrotu krajowego kwestionowanej partii ryżu.

W 3 w/w przypadkach, w związku ze zgłoszeniami (guz w mięsie wieprzowym, mięso opakowane ciekące, śliskie; pleśń w pieczywie) powiadomiono także organy urzędowej kontroli żywności nadzorujące producentów kwestionowanych produktów.

- 6 wniosków dotyczyło wprowadzana do obrotu przeterminowanej żywności. Zarzuty potwierdzono w 4 przypadkach. Wydano jedną decyzję nakazującą wycofanie z obrotu towarów przeterminowanych. W pozostałych przypadkach produkty przeterminowane zniszczono podczas kontroli. W jednym z obiektów nie stwierdzono produktów przeterminowanych, natomiast stwierdzono inne uchybienia sanitarne. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości natury sanitarnej. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami na osoby odpowiedzialne nałożono 6 mandatów na łączną kwotę 2200zł. W jednym z obiektów nie potwierdzono zasadności wniosku.

- 3 wnioski dotyczyły produktów spożywczych w których stwierdzono obecność zanieczyszczeń wtórnych (zanieczyszczenia w wodzie butelkowanej, włosy w potrawach). Kontrole potwierdziły zasadność zarzutów.

W 2 przypadkach dotyczących wody butelkowanej podczas kontroli stwierdzono, że sklepy po interwencjach klientów w ramach kontroli wewnętrznej wycofały z obrotu kwestionowane butelkowane wody. W tych przypadkach informacje w sprawie przekazano do powiatowych inspektorów sanitarnych nadzorujących producentów wód.

W przypadku włosów w potrawach kontrola przeprowadzona w restauracji potwierdziła zarzuty i nieprzestrzeganie zasad higieny przez personel lokalu. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem w wysokości 200zł. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości.

- 1 wniosek dotyczący nieprzestrzegania zasad higieny przy sprzedaży artykułów spożywczych nieopakowanych. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła zarzutów.

- 1 wniosek dotyczył prowadzenia przez jednego z pracowników przedszkola prywatnej działalności produkcyjnej w stołówce przedszkolnej oraz wynoszenia z zakładu produktów - w dniu przeprowadzonej kontroli nie potwierdzono opisanych we wniosku nieprawidłowości.
- 1 wniosek dotyczył niewłaściwego przechowywania produktów głęboko mrożonych (powtórne zamrażanie rozmrożonych produktów) – kontrola potwierdziła zarzuty. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem w wysokości 200zł. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości.
- 1 wniosek dotyczył przetrzymywania żywej kaczki w lokalu gastronomicznym. Przeprowadzona kontrola nie wykazała zarówno obecności żywych zwierząt w zakładzie, ani śladów ich obecności. Nie stwierdzono również uchybień natury sanitarno-higienicznej.
- 1 wniosek dotyczył nieprawidłowych warunków bytowania nerek oraz uciążliwości zapachowych powodowanych przez fermę nerek – wniosek ten przekazano do rozpatrzenia organom Inspekcji Weterynaryjnej, Inspekcji Ochrony Środowiska oraz Urzędowi Gminy Lubin.

Wnioski, postulaty oraz problemy sekcji:

1. Znacznym utrudnieniem dla pracowników sekcji jest wskazywanie na konieczność korzystania z dokumentacji w językach obcych, np. rejestrów Komisji Europejskiej, wykazów, itp. dostępnych na stronach EFSA wyłącznie w języku angielskim.
2. Problematiczne jest przekazywanie dokumentacji np. wytycznych, interpretacji przepisów prawnych wyłącznie w języku angielskim.
- 3 Konieczność pobierania próbek żywności u producentów lub w hurtowniach znacznie utrudnia pracę. Większość hurtowni na naszym terenie to hurtownie małe, sprowadzające często towary na indywidualne zamówienia kontrahentów. O wiele większy asortyment różnego rodzaju środków spożywczych dostępny jest w super- i hipermarketach.
4. Bardzo czasochłonne są czynności kontrolne po pismach otrzymywanych z jednostki nadrzędnej dot. prawidłowości reklamy suplementów wprowadzanych do obrotu poprzez internet przez przedsiębiorców z terenu całego kraju . Czynności te w żaden sposób nie są ujmowane w liczbie przeprowadzanych kontroli.

Problemy sekcji:

- mała obsada kadrowa sekcji, w stosunku do liczby nadzorowanych obiektów, a także w stosunku do bardzo szerokich i ciągle poszerzanych kompetencji bardzo utrudnia sprawowanie bieżącego nadzoru nad obiektami. - realizację harmonogramu kontroli obiektów bardzo utrudnia znaczna ilość zadań dodatkowych.

3. SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

ZAOPATRZENIE LUDNOŚCI W WODĘ DO SPOŻYCIA

WODOCIĄGI SIECIOWE

Wodociągi w przedziale produkcji 10 001 – 100 000 m³/dobę

Na terenie powiatu lubińskiego, podobnie jak w latach poprzednich brak jest wodociągów o produkcji wody w zakresie 10 001-100 000m³/dobę.

Wodociągi w przedziale produkcji 1 001 – 10 000 m³/dobę

Do tej grupy zakwalifikowano 2 wodociągi tj. wodociąg sieciowy w miejscowości Lubin (ZUW I ul. Wierzbowa, ZUW III ul. Spacerowa i ZUW V ul. Gajowa) oraz wodociąg sieciowy Ścinawa. W porównaniu do 2022r. liczba wodociągów w tym przedziale produkcji zwiększyła się o 1 wodociąg sieciowy Ścinawa.

Stan sanitarno-techniczny budynków i urządzeń wodociągowych w wodociągu sieciowym Lubin był dobry, bez zastrzeżeń. W 2023r. rozpoczęto modernizację SUW Ścinawa oraz trwają prace związane z wymianą sieci wodociągowej.

Uzdatnianie wody w ww. wodociągach odbywa się z zastosowaniem filtrów ciśnieniowych ze złożem filtracyjnym. W procesach filtracji następuje odżelazianie, odmanganianie oraz napowietrzanie wody. Do dezynfekcji wody stosowany jest podchloryn sodu.

Jakość wody pod względem fizyko-chemicznym i mikrobiologicznym w wodociągu sieciowym Lubin nie budziła zastrzeżeń, z wyjątkiem pojedynczych przekroczeń wartości parametrycznej bakterii grupy coli, enterokoków oraz mętności i żelaza. Po przeprowadzeniu natychmiastowych działań naprawczych przez zarządcę wodociągu – MPWiK Sp. z o.o. w Lubinie jakość wody została przywrócona do zgodnej z wymaganiami określonymi w przepisach prawa. PPIS w Lubinie wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody w wodociągu sieciowym Ścinawa, ze względu na przekroczenia wartości parametrycznej parametrów fizykochemicznych manganu i barwy. Ponadto PPIS w Lubinie prowadził postępowanie administracyjne, w związku z przekroczeniami zalecanej wartości parametrycznej mętności oraz żelaza w ww. wodociągu. Zakład Gospodarki Komunalnej w Ścinawie Sp. z o.o. podejmował niezbędne działania naprawcze skutkujące poprawą jakości wody.

W 2023 roku do PSSE w Lubinie wpłynął 1 wniosek dotyczący niewłaściwej jakości wody w wodociągu sieciowym Ścinawa. Badania wody potwierdziły jego zasadność. Odnotowano również liczne telefony związane z jakością wody w wodociągu sieciowym Ścinawa dotyczące zmiany koloru wody oraz częstych awarii i przerw w dostawie wody.

Wodociągi w przedziale produkcji 101 – 1 000 m³/dobę

Do tej grupy zakwalifikowano 13 wodociągów sieciowych: Energetyka, Rudna, Dzieszław, Przychowa, Miłogoszcz, Chobienia, Wysokie, Siedlce, Składowice, Niemstów, Obora, Karczowiska, Pieszków.

Nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym budynków i urządzeń wodociągowych w ww. przedziale nie stwierdzono. Uzdatanianie wody w większości wodociągów odbywa się z zastosowaniem filtrów ciśnieniowych ze złożem filtracyjnym. W procesach filtracji następuje odżelazianie, odmanganianie oraz napowietrzanie wody. Wyjątek stanowi woda z wodociągów Rudna, Wysokie i Karczowiska, gdzie woda ujmowana jest podawana do sieci bez uzdatnienia. Do dezynfekcji wody stosowany jest okresowo podchloryn sodu. W wodociągu sieciowym Rudna woda jest dodatkowo dezynfekowana/uzdatniana z zastosowaniem promiennika UV.

PPIS w Lubinie wydał decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody w wodociągu sieciowym Przychowa z terminem obowiązywania do 13.02.2024 r., ze względu na utrzymujące się przekroczenia wartości parametrycznej parametrów fizykochemicznych manganu. Ponadto PPIS w Lubinie prowadził postępowanie administracyjne, w związku z przekroczeniami wartości parametrycznych bakterii grupy coli w wodociągu sieciowym Dzieszław, Energetyka, Rudna. Przekroczenia pojedynczych bakterii z grupy coli stwierdzono również w wodociągu sieciowym Rudna i Chobienia. Podjęte przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne działania naprawcze polegające m.in. prowadzeniu wzmożonej dezynfekcji wody podchlorynem sodu, płukaniu filtrów oraz sieci w krótkim czasie przywróciły jakość wody do zgodnej z wymaganiami określonymi w przepisach prawa. Jakość wody w pozostałych wodociągach należących do tej grupy była zgodna z obowiązującymi normami. Przekroczenia parametrów mikrobiologicznych oraz parametrów fizykochemicznych miały charakter krótkotrwały i incydentalny (wyjątek wodociąg sieciowy Przychowa).

W 2023 roku do PSSE w Lubinie nie wpłynęły wnioski osób skarżących się na złą jakość wody w ww. wodociągach. Odnotowano jednak liczne telefony związane z jakością wody w wodociągach zlokalizowanych w gminie Ścinawa tj. w Dzieszławiu i Przychowej.

Wodociągi w przedziale produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$

Do tej grupy zakwalifikowano 11 wodociągów tj.: Huty Miedzi „Cedynia” w Orsku, MCZ w Lubinie oraz Toszowice, Koźlice, Bytków, Stara Rudna, Lisiec, Rynarcice, Gola, Bolanów, KGHM Szyb L-VI.

Stan sanitarno-techniczny budynków i urządzeń wodociągowych był dobry. Wodociągi sieciowe MCZ, Orsk oraz KGHM szyb L-VI to wodociągi zakładowe zaopatrujące w wodę do spożycia zakłady pracy tj. szpital MCZ S.A. w Lubinie, Hutę Miedzi „Cedynia” w Orsku i Zakłady Górnicze KGHM Polska Miedź S.A. Szyb L-VI w Rynarcicach.

Uzdatnianie wody w większości ww. wodociągów odbywa się z zastosowaniem filtrów ciśnieniowych ze złożem filtracyjnym. W procesach filtracji następuje odżelazianie, odmanganianie oraz napowietrzanie wody. Wyjątek stanowi woda z wodociągów Bytków i Bolanów, gdzie woda ujmowana jest podawana do sieci bez uzdatnienia. Do dezynfekcji wody stosowany jest podchloryn sodu.

Jakość wody zarówno pod względem fizykochemicznym jak i mikrobiologicznym w wymienionych wodociągach była zgodna z obowiązującymi normami z wyjątkiem wystąpienia pojedynczych przypadków nieznacznych przekroczeń bakterii grupy coli, ogólnej liczby mikroorganizmów w 22⁰C oraz mętności. Przekroczenia miały charakter krótkotrwały i po przeprowadzeniu działań naprawczych jakość wody była zgodna z obowiązującymi normami.

W 2023 roku nie odnotowano wniosków osób skarżących się na złą jakość wody w ww. wodociągach.

INNE PODMIOTY ZAOPATRUJĄCE W WODĘ

Na terenie powiatu lubińskiego brak jest obiektów w tej kategorii.

INFORMACJA NA TEMAT ZWODOCIĄGOWANIA MIEJSCOWOŚCI

W powiecie lubińskim wszystkie miejscowości są zwodociągowane, z wyjątkiem przysiółka Przyszań w gminie Ścinawa, który nie jest zamieszkały na stałe (dane UMiG Ścinawa).

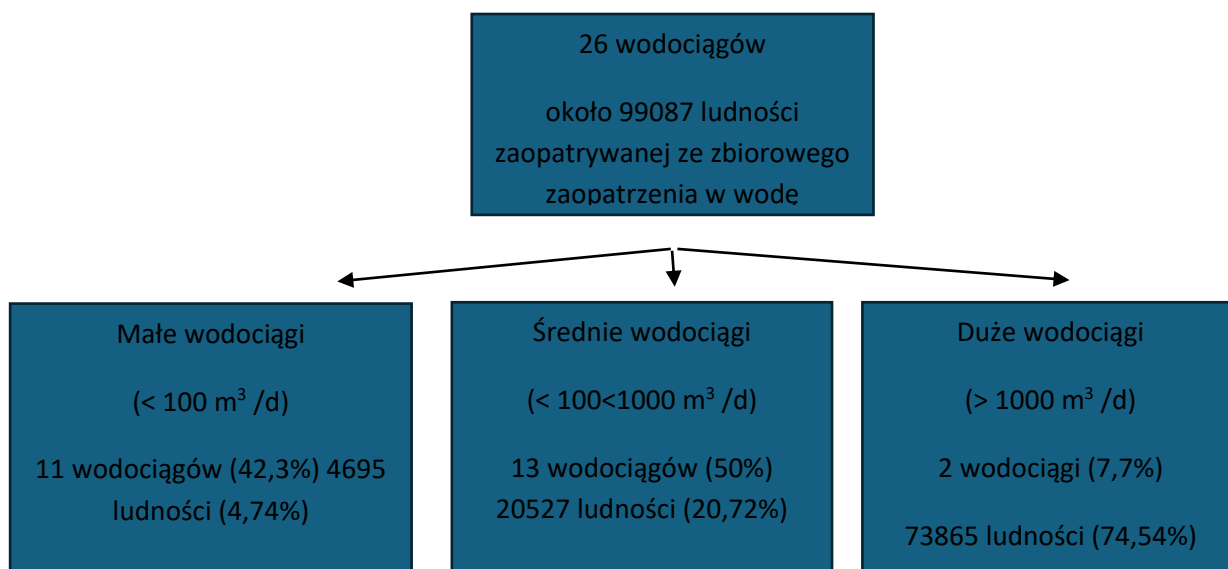
W 2023r. woda dla ludności dostarczana była poprzez 26 wodociągów sieciowych: Lubin, Ścinawa, Gola, Przychowa, Dzieszław, Rudna, Miłogoszcz, Wysokie, Rynarcice, Stara Rudna, Bytków, Chobienia, Koźlice, Toszowice, Orsk, KGHM Szyb L-VI, Energetyka, MCZ, Lisiec, Siedlce, Składowice, Obora, Karczowiska, Niemstów, Pieszków, Bolanów.

Kontrole stacji uzdatniania wody w 2023r. wykazały ich dobry stan sanitarno – porządkowy i techniczny. W 2023r. rozpoczęto modernizację SUW Ścinawa i zakończono generalną

modernizację SUW Koźlice (nowy zbiornik na wodę do spożycia, nowe złoża filtracyjne). W wodociągu sieciowym Ścinawa w dalszym ciągu trwają prace związane z wymianą sieci wodociągowej. W Stacji Uzdatniania Wody Obora rozpoczęto II etap modernizacji. Rozpoczęły się prace projektowe na budowę studni głębinowej i modernizacji SUW Rudna, Wysokie i Rynarcice. W wodociągu sieciowym Energetyka SUW Lubin Główny zamontowano chlorator.

Punkty poboru próbek do badań laboratoryjnych – punkty zgodności zlokalizowane są na stacjach uzdatniania wody, w miejscach podawania wody do sieci wodociągowej, po jej uzdatnieniu oraz w miejscach przed uzdatnieniem, a także na sieci, w punktach czerpalnych u konsumentów.

Liczba wodociągów produkujących wodę przeznaczoną do spożycia w stosunku do zaopatrywanej ludności w 2023r. w powiecie lubińskim (oprac. wł. na podst. druku MZ-46).

STAN SANITARNY CIEPŁEJ WODY W INSTALACJACH WODOCIĄGOWYCH WEWNĄTRZ BUDYNKÓW

W 2023r. w ramach urzędowej kontroli i w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez właścicieli budynków skontrolowano ciepłą wodę użytkową na obecność bakterii z rodzaju *Legionella sp.* - w 21 obiektach użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego oraz przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, tj.:

- w 5 szpitalach: Miedziowe Centrum Zdrowia S.A. w Lubinie, Cuprum – Med Sp. z o.o. w Lubinie, Regionalne Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Lubinie, CDT Medicus Sp. z o.o. w Lubinie i Ośrodek Alzheimerowski w Ścinawie,
- w 7 obiektach noclegowych: hotel „Astone Conference&Spa” w Lubinie, Hotel „Baron” w Lubinie i Hotel „Chata Karczowska” w Karczowiskach, pokoje gościnne Villa Cuprum w Lubinie oraz Hotel „Skarbek” w Lubinie, Hotel „Europa” w Lubinie oraz schronisko młodzieżowe „Pałacyk” w Ścinawie,
- bursa młodzieżowa Zagłębia Lubin,
- noclegowania dla osób bezdomnych,
- Fundacja Przystań – Dom Seniora w Ścinawie,
- Stadion Zagłębia Lubin w Lubinie,
- 5 pływalni.

Przekroczenia dopuszczalnej wartości bakterii z rodzaju *Legionella sp.* stwierdzono w ciepłej wodzie użytkowej pobranej z natrysków w szpitalu MCZ S.A. w Lubinie (bardzo wysokie skażenie), w Schronisku Młodzieżowym „Pałacyk” w Ścinawie (średnie skażenie) oraz w obiekcie FitProjekt Pływalnia Quanfit Fitnes&Wellness w Lubinie (wysokie skażenie), w związku z czym PPIS w Lubinie prowadził postępowanie administracyjne. Właściciele obiektów podejmowali działania naprawcze skutkujące szybką poprawą jakości ciepłej wody do zgodnej z wymogami (czyszczenie, dezynfekcja termiczna, chemiczna i płukanie sieci), z wyjątkiem szpitala MCZ, w którym dodatkowo prowadzona była modernizacja węzła cieplnego, a badania jakości ciepłej wody, mające potwierdzić skuteczność prowadzonych działań naprawczych zaplanowano na styczeń 2024r.

Badania ciepłej wody były prowadzone zgodnie z częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia. Przyczyną powstawania sprzyjających warunków do namnażania się niepożądanych w środowisku mikroorganizmów w tym bakterii z rodzaju *Legionella* może być niewłaściwe zaprojektowanie, montaż i eksploatacja wewnętrznych instalacji wodociągowych oraz niedostosowanie starych instalacji do aktualnych potrzeb i wymagań, niewłaściwy lub niewystarczający nadzór sanitarno-higieniczny nad urządzeniami i wewnętrznymi instalacjami wodociągowymi.

UJĘCIA WÓD WYKORZYSTYWANYCH DO ZAOPATRZENIA W WODĘ DO SPOŻYCIA

Wszystkie wodociągi znajdujące się na terenie powiatu lubińskiego korzystają z wody ujmowanej ze studni głębinowych wierconych, bazujących na wodach czwartorzędowych

i trzeciorzędowych. Ujęcia wody oraz stacje uzdatniania wody są odpowiednio zabezpieczone, zamykane, ogrodzone oraz opisane. W przypadku ujęć dla miasta Lubina oraz Goli -studnie są również monitorowane. Większość studni ma wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej.

Woda ze wszystkich wodociągów znajdujących się na terenie powiatu lubińskiego jest systematycznie badana w ramach nadzoru oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe. W 2023r. badania wody wykonywane były zgodnie z obowiązującym zakresem (monitoring grupy A i grupy B) oraz opracowanym harmonogramem. Przedsiębiorstwa wodociągowe zbadały wszystkie ujęcia wody w kierunku wstępnego monitoringu substancji promieniotwórczych.

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w powiecie lubińskim za 2023 rok (oprac. wł. na podst. druku statystycznego MZ-46)

	Liczba urządzeń dostarczających wodę			Liczba ludności (w tys.)					
	według ewidencji w danym roku	w tym w kontrolowanych	odpowiadającą wymaganiom *	zaopatrywanej w wodę odpowiadającą wymaganiom	Objętej brakiem przydatności wody w zakresie wymagań mikrobiologicznych	Zaopatrywanej w wodę nie odpowiadającą Wymaganiom fizykochemicznym	Zaopatrywanej w wodę nie odpowiadającą wymaganiom dla substancji promieniotwórczych		
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę – ogółem (Suma wierszy od 2 do 4)	1	26	26	26	99,087	0	0	0	
Wodociągi o produkcji [m³/d]	≤100	2	11	11	11	4,695	0	0	0
	101–1000	3	13	13	13	20,527	0	0	0
	1001–10000	4	2	2	2	73,865	0	0	0

*Liczba obiektów, które odpowiadają (w tym warunkowo odpowiadają wymaganiom) wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie oceny jakości wody produkowanej przez urządzenia dostarczające wodę z uwzględnieniem szacowania ryzyka zdrowotnego.

W 2023r. upoważnieni przedstawiciele PSSE w Lubinie pobrali łącznie ze wszystkich wodociągów 183 próby wody do badań mikrobiologicznych oraz 138 prób wody do badań fizykochemicznych.

POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE ZWIĄZANE Z NADZOREM NAD JAKOŚCIĄ WODY

W 2023r. PPIS w Lubinie wydał 10 decyzji płatniczych, w związku z jakością wody nieodpowiadającą wymaganiom pod względem mikrobiologicznym oraz fizykochemicznym, a także 7 decyzji umarzających postępowanie administracyjne w sprawie usunięcia uchybień higienicznych i zdrowotnych dotyczących jakości wody. Większość stwierdzonych przekroczeń parametrów w wodzie do spożycia miały charakter incydentalny i chwilowy. Podejmowane przez przedsiębiorstwa wodociągowe działania naprawcze pozwoliły na uzyskanie jakości wody zgodnej z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia. PPIS w Lubinie wydał ponadto 2 decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi – dla wodociągu sieciowego Ścinawa, ze względu na utrzymujące się przekroczenia parametrów fizykochemicznych manganu i barwy – decyzja PPIS w Lubinie nr 510/23 z dnia 09.10.2023 r. z terminem obowiązywania do 31.12.2023 r. oraz dla wodociągu sieciowego Przychowa, ze względu na utrzymujące się przekroczenia wartości parametrycznej manganu – decyzja PPIS w Lubinie nr 609/23 z dnia 13.11.2023r. z terminem obowiązywania do 13.02.2024 r. Zarządca wodociągów, mając na uwadze poprawę jakości wody w wodociągu sieciowym Ścinawa rozpoczął modernizację SUW Ścinawa oraz adaptację hydroforni Wielowieś na stację uzdatniania wody. Prowadzona jest wymiana sieci wodociągowej. W wodociągu sieciowym Przychowa na bieżąco prowadzone były płukanie filtrów i sieci oraz zmiana stopnia aeracji wody surowej.

BADANIA CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA WEWNĄTRZ POMIESZCZEŃ

Nie dotyczy

STAN SANITARNO-PORZĄDKOWY MIEJSCOWOŚCI MIASTA I TERENY WIEJSKIE

Na terenie powiatu lubińskiego znajdują się: gmina miejska Lubin, gmina miejsko – wiejska Ścinawa, gmina wiejska Lubin oraz gmina wiejska Rudna.

W 2023 roku PPIS w Lubinie opiniował regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminach. Tereny zielone gmin są zagospodarowane, zadbane oraz pielęgnowane. Zarządcy piaskownic i placów zabaw dbają o coroczną wymianę piasku (przedstawiono protokoły). Miasta i gminy są w niemal w 100% skanalizowane. Wyjątek stanowi gmina miejsko – wiejska w Ścinawie, w której skanalizowane jest 15 miejscowości.

W 2023 roku odnotowano 11 wniosków osób skarżących się na uciążliwości związane z występowaniem gryzoni, pluskiew, gołębi, 1 wniosek związany ze stanem technicznym instalacji kanalizacyjnej i wylewaniem fekaliów, 3 wnioski dotyczące uciążliwości zapachowych z mieszkań i klatki schodowej, 8 wniosków związanych ze stanem porządkowym posesji i mieszkań oraz 2 wnioski dotyczące nieprawidłowego stanu sanitarno – technicznego obiektów oraz 3 wnioski związane z zanieczyszczeniem terenu przez wylewanie ścieków i wyrzucanie odpadów. Większość wniosków okazała się zasadna.

TERENY REKREACYJNE

Na terenie działania PSSE w Lubinie zewidencjonowanych jest 27 w/w obiektów. Do tej grupy zaliczono: 6 parków, 2 tereny rekreacyjne oraz osiedlowe place zabaw podzielone na 19 grup należących do poszczególnych zarządców/właścicieli posesji.

W 2023 roku kontrolą objęto 36 placów zabaw i 33 piaskownice oraz 1 boisko osiedlowe, 2 siłownie zewnętrzne i 1 teren rekreacyjny. Przed sezonem letnim piasek w piaskownicach został wymieniony, przy placach zabaw umieszczone są odpowiednie regulaminy. Wszystkie skontrolowane obiekty były w dobrym stanie sanitarno – porządkowym.

USTĘPY PUBLICZNE

Na terenie działania PSSE w Lubinie jest 8 ustępów publicznych – dwa zlokalizowane w Ścinawie, sześć na terenie miasta Lubin, w tym trzy obiekty mieszczące się w Parku Wrocławskim.

W 2023 roku skontrolowano 2 ustępy publiczne zlokalizowane w Ścinawie oraz jeden w Parku Leśnym w Lubinie. Wszystkie ustępy są zwodociągowane i skanalizowane. Podczas kontroli uchybień natury sanitarnej nie stwierdzono.

OBIEKTY REKREACJI WODNEJ

PŁYWALNIE KRYTE

Pod nadzorem PSSE w Lubinie znajdują się 3 pływalnie kryte, tj.:

- 4 obiekty w Lubinie: pływalnia RCS Sp. z o. o. „CENTRUM 7”, pływalnia RCS Sp. z o. o. „USTRONIE”, pływalnia i jacuzzi Fit Projekt Sp. z o.o. Quanfit Fitness&Wellness w galerii Cuprum Arena,

- 1 obiekt w Rudnej: pływalnia przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Rudnej.

W 2023 roku skontrolowano wszystkie w/w pływalnie.

W odniesieniu do 2022 r. liczba nadzorowanych pływalni zmniejszyła się o jeden obiekt.

Zarządzający pływalniami w okresie swojej działalności właściwie realizowali harmonogramy badania wody w pływalniach, zarówno z zakresu bakteriologicznego, jak i fizykochemicznego- wyniki badań przekazywali do PSSE w Lubinie.

W 2023 roku badania wody basenowej prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządzających obiektami oraz pobranej z nadzoru, wykazywały dobrą jej jakość, z wyjątkiem występujących sporadycznych nieznacznych przekroczeń parametrów fizykochemicznych (redox, chlor wolny i związany, utlenialność, chloroform, odczyn, pH, suma THM) oraz parametru mikrobiologicznego (ogólna liczba mikroorganizmów) w wodzie z niecki i wprowadzonej do niecki basenowej. Ponadto w Niecce basenowej pływalni Quanfit Fitness&Wellness w Lubinie stwierdzono obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa*. Wszystkie przekroczenia miały charakter incydentalny i krótkotrwały. Wartości przekroczonych parametrów nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia kąpiących się osób. Przeprowadzone natychmiastowe działania naprawcze przez zarządzających pływalniami pozwoliły na doprowadzenie wody do odpowiedniej jakości.

Jakość ciepłej wody użytkowej, badanej w zakresie obecności bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w natryskach oraz w basenach typu whirlpool i wodzie wprowadzanej do niecek basenowych we wszystkich krytych pływalniach była zgodna z obowiązującymi wymogami, z wyjątkiem jednego natrysku i jacuzzi w pływalni Quanfit Fitness&Wellness w Lubinie, gdzie stwierdzono średnie skażenie bakterią z rodzaju *Legionella sp.* Ponowne badania wody przeprowadzone po działaniach naprawczych wykazywały już dobrą jakość mikrobiologiczną ciepłej wody użytkowej.

W 2023 roku nie odnotowano wniosków od osób skarżących się na działalność ww. pływalni.

PŁYWALNIE ODKRYTE

Pod nadzorem tutejszej stacji jest jedna odkryta pływalnia, tj.: pływalnia odkryta RCS Sp. z o.o. w Lubinie. Stanowi ona nowoczesny kompleks basenów w Lubinie dysponujący 3 nieckami basenowymi z podgrzewaną wodą: brodzikiem dla dzieci z wodnym placem zabaw, wielofunkcyjną niecką ze zjeżdżalnią i urządzeniami wytwarzającymi aerozol wodno-powietrzny oraz częścią pływaką, niecką do skoków, a także odrębnym wodnym placem zabaw. Uzdatnianie wody w obiekcie odbywa się z zastosowaniem podchlorynu sodu. Pływalnia dysponuje zespołami pomieszczeń sanitarnych, socjalnych, dyżurką ratowników oraz nieckami z wodą z trzema systemami cyrkulacji, zespołem filtrów i niezbędną aparaturą pomiarową i kontrolującą wskaźniki w wodzie basenowej. Wejście na strefę basenową prowadzi wyłącznie przez brodziki do stóp z natryskami.

W 2023 roku badania wody basenowej prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzającego obiektem wykazywały dobrą jej jakość mikrobiologiczną i fizykochemiczną (w tym badanie na obecność *Legionella sp.*), z wyjątkiem pojedynczych i krótkotrwałych przekroczeń chloroformu, sumy THM, mętności, potencjału redox oraz chloru wolnego i związanego. Ponowne badania przeprowadzone po działaniach naprawczych wykazały dobrą jakość wody. W 2023 roku do PSSE w Lubinie nie wpłynął żaden wniosek dotyczący działalności pływalni odkrytej.

PŁYWALNIE MIESZANE

Nie dotyczy

KĄPIELISKA

Nie dotyczy

MIEJSCA OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI

Nie dotyczy

BASENY

Nie dotyczy

PLAŻE

Nie dotyczy

OBIEKTY DZIAŁAJĄCE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Pod nadzorem tutejszej Stacji jest jeden obiekt tj. Dom Pomocy Społecznej „Ostoja” w Lubinie Stowarzyszenia Przyjaciół i Rodziców Osób Niepełnosprawnych „Równe Szanse”. Jest to obiekt dwukondygnacyjny, dysponujący 24 pokojami z pomieszczeniami higienicznymi – sanitarnymi dla pensjonariuszy, kuchnią, pokojem dziennym i pralnią pomocniczą. Obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Obiekt urządzony nowocześnie, estetycznie, w dobrym stanie sanitarno – porządkowym i technicznym.

INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ

Na terenie powiatu lubińskiego zlokalizowany jest jeden obiekt Stowarzyszenia MONAR – Dom dla Samotnych Matek z Dziećmi MARKOT w Ścinawie. Obiekt w dalszym ciągu jest nieczynny. Aktualnie w obiekcie mieści się ośrodek dla uchodźców, przeznaczony dla 30 osób.

PLACÓWKI ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ

W kategorii placówek zapewniających całodobową opiekę w powiecie lubińskim znajduje się Fundacja Przyszań – Dom Seniora w Ścinawie. Budynek posiada 3-kondygnacje, przystosowany w całości dla potrzeb osób niepełnosprawnych, przeznaczony na pobyt stały, czasowy i dzienny pensjonariuszy. Prowadzone są tu usługi pielęgnacyjne, opiekuńcze, lecznicze oraz rehabilitacyjne. Dom dysponuje 21 salami 1, 2 i 3 łóżkowymi. Sale wyposażone są w specjalne łóżka rehabilitacyjne, każdy pokój ma dostęp do wężła sanitarnego (ustęp, umywalka, prysznic). Ponadto obiekt wyposażony jest w miejsce kultu religijnego, sale rehabilitacyjne i ćwiczeń siłowych, świetlicę, jadalnię, podręczną kuchnię. W trakcie kontroli obiektu nie stwierdzono uchybień natury sanitarno-porządkowej i technicznej.

Badania ciepłej wody użytkowej w obiekcie wykazały jej dobrą jakość mikrobiologiczną.

W 2023r. do PSSE w Lubinie nie wpłynął żaden wniosek dot. działalności niniejszego obiektu.

NOCLEGOWNIE

Na terenie działania tutejszej Stacji znajduje się jeden całoroczny obiekt noclegowy - Schronisko dla bezdomnych mężczyzn Koła Lubińskiego Towarzystwa Pomocy im. Św.

Brata Alberta przy ul. Parkowej 1 w Lubinie. Działalność schroniska prowadzona jest w dwupiętrowym, wolnostojącym budynku. Obiekt dysponuje 50 miejscami noclegowymi (pokoje 1-4 osobowe) oraz ogólnodostępnymi pomieszczeniami higieniczno – sanitarnymi. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień natury sanitarnej. Badania ciepłej wody użytkowej w obiekcie wykazały jej dobrą jakość mikrobiologiczną.

OBIEKTY ŚWIADCZĄCE USŁUGI HOTELOWE

HOTELE

Pod nadzorem tutejszej Stacji znajdują się następujące hotele:

- 4 hotele w Lubinie - „Baron”, „Europa”, „Skarbek” oraz „Astone Conference&Spa”,
- 1 hotel na wsi - „Chata Karczowiska” w Karczowiskach.

Podczas kontroli trzech hoteli szczególną uwagę zwracano na postępowanie z bielizną, stosowanie procedur higienicznych. Hotele dysponują nowoczesnymi pokojami wyposażonymi w pełne węzły sanitarne. W każdym hotelu znajdują się pomieszczenia higieniczno – sanitarne przeznaczone również dla osób niepełnosprawnych. Pościel przechowywana jest w wydzielonych magazynkach, natomiast brudna pościel jest prana przez firmy zewnętrzne. Kontrole obiektów potwierdziły ich dobry stan sanitarno – porządkowy i techniczny. W 2023 roku we wszystkich ww. hotelach skontrolowano ciepłą wodę użytkową na obecność bakterii z rodzaju *Legionella*. Nie stwierdzono skażenia w żadnym z obiektów.

MOTELE

Nie dotyczy. W 2022 roku Motel „Zajazd Kresy” został zlikwidowany.

PENSJONATY

Nie dotyczy

KEMPINIGI

Nie dotyczy

DOMY WYCIECZKOWE

Nie dotyczy

SCHRONISKA I POLA BIWAKOWE

Na terenie działania tutejszej Stacji są dwa Schroniska Młodzieżowe w Ścinawie. W Schronisku młodzieżowym Pałacyk aktualnie zorganizowane jest miejsce pobytowe dla uchodźców. To obiekt 3 kondygnacyjny, dysponujący 68 miejscami noclegowymi. Badania ciepłej wody użytkowej potwierdziły średnie skażenie bakteriami z rodzaju *Legionella*. Przeprowadzone natychmiastowe działania naprawcze (dezynfekcja termiczna, chemiczna i płukanie sieci) pozwoliły na poprawę jakości ciepłej wody użytkowej.

INNE OBIEKTY

Do tej grupy zaliczono 8 obiektów, w tym 3 obiekty agroturystyczne tj.:

- Gospodarstwo Agroturystyczne „Czarna Sosna” w Krzczynie Małym,

- 2 Gospodarstwa Agroturystyczne w Kłopotowie,

oraz 5 obiektów dysponujących pokojami gościnnymi: MARTIZ i Villa Cuprum w Lubinie, Centrum „Szkutnik” w Oborze, „Miedziana Perła” w Lubinie oraz Noclegi Jonston w Składowicach zlokalizowane w części zabytkowego zespołu pałacowo – folwarcznego. Ponadto w Villi Cuprum zbadano ciepłą wodę użytkową na obecność bakterii z rodzaju *Legionella*. Uchybień natury sanitarnej nie stwierdzono.

Do PSSE w Lubinie nie wpłynął żaden wniosek dotyczący działalności ww. obiektów.

ZAKŁADY ŚWIADCZĄCE USŁUGI UPIĘKSZAJĄCE CIAŁO

ZAKŁADY FRYZJERSKIE

Pod nadzorem tutejszej Stacji jest 136 zakładów fryzjerskich. W 2023r. w trakcie 30 kontroli nie stwierdzono uchybień natury sanitarno-porządkowej, ani technicznej w ww. obiektach.

Pracownicy zakładów fryzjerskich dysponują dużą ilością sprzętu fryzjerskiego – w trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie jego dezynfekcji.

W obiektach stosowane są środki dezynfekcyjne o szerokim spektrum działania.

Wyposażenie w czystą bieliznę wielorazowego użytku (peleryny, ręczniki itp.) i jednorazową jest w dostatecznej ilości. Postępowanie po użyciu – prawidłowe. Wszystkie zakłady fryzjerskie posiadają wentylację grawitacyjną, w kilku zakładach zainstalowana jest klimatyzacja i wentylacja mechaniczna. W 2023r. do PSSE w Lubinie nie wpłynął żaden wniosek dotyczący działalności ww. obiektów.

ZAKŁADY KOSMETYCZNE

Pod nadzorem tutejszej Stacji w 2023r. było 140 zakładów kosmetycznych. Kontrole przeprowadzone w 43 w/w obiektach wykazały ich dobry stan sanitarno – porządkowy oraz techniczny.

Postępowanie z odpadami niebezpiecznymi oraz w zakresie dezynfekcji i sterylizacji w pozostałych zakładach nie budziło zastrzeżeń. Część gabinetów kosmetycznych ma podpisane umowy na sterylizację sprzętu wielorazowego użytku z Centralną Sterylizatornią, mieszczącą się przy Szpitalu RCZ Sp. z o.o. w Lubinie. Część zakładów posiada własne autoklawy. Przechowywanie pakietów sterylnych jest prawidłowe. Gabinety utrzymane w należytej czystości. Dezynfekcja sprzętu prowadzona jest prawidłowo przy użyciu środków o szerokim spektrum działania. Właściciele obiektów, w których powstają odpady niebezpieczne mają podpisane stosowne umowy na ich odbiór z wyspecjalizowanymi firmami.

Podobnie jak w zakładach fryzjerskich wentylacja grawitacyjna funkcjonuje we wszystkich pomieszczeniach, a w pomieszczeniach higieniczno – sanitarnych - mechaniczna sprzężona ze światłem. W części zakładów zainstalowana jest klimatyzacja.

W 2023 roku nie odnotowano żadnych wniosków dotyczących niewłaściwego stanu sanitarnego ww. obiektów.

ZAKŁADY TATUAŻU

Na terenie działania PSSE w Lubinie zarejestrowanych jest 7 zakładów tatuażu.

Kontrolę przeprowadzono w trzech obiektach. W zakładach stosowany jest wyłącznie sprzęt jednorazowy. Odpady niebezpieczne odbierane są przez wyspecjalizowane w tym zakresie firmy. Postępowanie dotyczące dezynfekcji oraz postępowanie z odpadami nie budzi zastrzeżeń. Środki dezynfekujące o szerokim spektrum działania stosowane są w odpowiednich stężeniach. Przy wykonywaniu zabiegów używane są jednorazowe rękawiczki. W 2023r. nie odnotowano wniosków związanych z ww. działalnością.

ZAKŁADY ODNOWY BIOLOGICZNEJ

Pod nadzorem PSSE w Lubinie w 2023 roku było 27 zakładów odnowy biologicznej (w tym solaria, siłownie i salony masażu). Kontrole przeprowadzone w 5 z nich wskazywały na dobry stan sanitarno – porządkowy i techniczny w/w obiektów. Nie stwierdzono zaniedbań w zakresie dezynfekcji, w tym m.in. dezynfekcji powierzchni łóżek opalających. W w/w

obiektach stosowane są środki dezynfekcyjne o szerokim spektrum działania. Środków czystościowych, higienicznych, dezynfekcyjnych - wystarczająca ilość. Zakłady wyposażone są w odpowiednie ilości bielizny jednorazowej (prześcieradła i ręczniki papierowe).

W pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia fitness bądź w siłowniach zainstalowana jest klimatyzacja lub wentylacja mechaniczna nawiewno - wywiewna, w solariach i w niektórych gabinetach masażu zastosowano wentylację mechaniczną. W 2023 roku do PSSE w Lubinie nie wpłynęły żadne wnioski dotyczące ww. działalności.

ZAKŁADY POZOSTAŁE

W 2023 r. nadzorem tutejszej Stacji objętych było 9 zakładów, w których świadczone są łącznie różne usługi upiększające ciało. Kontrole przeprowadzone w 3 tego typu obiektach wskazywały na ich dobry stan sanitarno – porządkowy i techniczny, bez zastrzeżeń. Dezynfekcja w obiektach prowadzona jest prawidłowo.

Nie stwierdzono zaniedbań dotyczących dezynfekcji sprzętu, narzędzi lub powierzchni ogólnych. Zaopatrzenie w środki czystościowe, dezynfekcyjne i sprzęt porządkowy jest wystarczające i w szerokim asortymencie. W zakładach, gdzie prowadzone są usługi kosmetyczne, właściciele działalności mają podpisane umowy z Centralną Sterylizatornią RCZ Sp. z o.o. w Lubinie na sterylizację narzędzi wielokrotnego użytku bądź posiadają własne autoklawy. Wentylacja grawitacyjna lub mechaniczna we wszystkich obiektach kontrolowana systematycznie, bez zastrzeżeń.

CMENTARZE I DOMY PRZEDPOGRZEBOWE; EKSHUMACJE

Cmentarze – na terenie działania tutejszej Stacji zlokalizowane są 24 w/w obiekty, w tym: 3 w miastach. W 2023 roku skontrolowano 3 cmentarze zlokalizowane na obszarach wiejskich. Uchybień natury sanitarnej nie stwierdzono. Chłodnia do przechowywania zwłok znajduje się na jednym nadzorowanym cmentarzu w Ścinawie w pomieszczeniu przy kaplicy. Na cmentarzu w Lubinie ul. Zacisze 2 zlokalizowana jest nowa/ nowoczesna kaplica wraz z budynkiem administracyjnym oraz kolumbarium.

Domy przedpogrzebowe - na terenie objętym nadzorem PSSE Lubin są obecnie 2 domy przedpogrzebowe, w których przygotowywane są zwłoki do pochówku, tj.: 1 dom przedpogrzebowy firmy „Leonardo” oraz 1 dom firmy pogrzebowej „Fenix” w Lubinie. Ponadto w dwóch szpitalach zlokalizowane są pomieszczenia do przygotowania zwłok i chłodnie na zwłoki. Firma „Leonardo” posiada również nowoczesne krematorium, w którym przeprowadza się pośmiertne spalenie zwłok przed pochówkiem. W 2023 roku

skontrolowano ww. pomieszczenia zlokalizowane w szpitalu RCZ Sp. z o.o. w Lubinie. Uchybień nie stwierdzono.

Ekshumacje – w 2023r. wydano 169 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji. Pracownicy PSSE w Lubinie przeprowadzili 13 kontroli warunków wykonania prac ekshumacyjnych, w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości. Ekshumacjami zajmują się wyłącznie uprawnione do tego celu podmioty - firmy pogrzebowe. Pracownicy zakładów podczas wykonywania ekshumacji ubrani byli w jednorazową odzież ochronną, która po zakończeniu prac pakowana była w jednorazowe worki foliowe, a następnie zgodnie z umowami przekazywana do magazynu odpadów niebezpiecznych. Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi – zgodne z wymogami. W trakcie ekshumacji ziemia wydobywana z grobów umieszczana była na powierzchni nieprzepuszczalnej, wytrzymałej macie jedno lub wielorazowego użytku.

Ponadto PPIS w Lubinie wydał 18 opinii w formie postanowień na przewóz zwłok/urny z zagranicy do Polski, a także wydał 4 decyzje zezwalające na przewóz zwłok/urny poza granice Polski. Urny/ trumny ze zwłokami przed przewozem zostały oplombowane. Nieprawidłowości związanych z przewozem zwłok/urn nie stwierdzono.

OBIEKTY OBSŁUGI PASAŻERSKIEJ

DWORCE I STACJE KOLEJOWE

Pod nadzorem tutejszej Stacji są 2 obiekty tj.: dworzec PKP w Ścinawie oraz Stacja PKP w Rudnej. Kontrole przeprowadzone w obiekcie w Rudnej potwierdziły jej dobry stan sanitarno - porządkowy i techniczny. Obiekt dysponuje poczekalnią oraz węzłami sanitarnymi dla podróżnych. Nie odnotowano żadnych skarg ze strony podróżnych związanych z działalnością ww. obiektów.

DWORCE AUTOBUSOWE

Pod nadzorem PSSE w Lubinie nie znajduje się aktualnie żaden dworzec autobusowy.

WIATY PRZYSTANKOWE

W 2023r. skontrolowano 44 wiaty przystankowe w mieście Lubin. Wszystkie wiaty oraz ich otoczenie utrzymane w dobrym stanie sanitarno – porządkowym i technicznym. W widocznych miejscach umieszczono informacje o zakazie palenia wyrobów tytoniowych.

PORTY LOTNICZE

Nie dotyczy

PRZYSTANIE

Nie dotyczy

PRZEJŚCIA GRANICZNE

Nie dotyczy

ŚRODKI TRANSPORTU

W 2023 roku skontrolowano 3 karetki pogotowia oraz 2 samochody przeznaczone do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Auta zarejestrowane jako pojazdy specjalne z kabinami kierowcy oddzielonymi od odpowiednio wyposażonej części załadunkowej, w należyłym stanie sanitarnym i technicznym.

STAN SANITARNY INNYCH OBIEKTÓW

W tej kategorii zaliczone są różnego rodzaju obiekty użyteczności publicznej i inne nigdzie niesklasyfikowane tj.: 28 aptek, 3 sklepy z odzieżą używaną, 2 składowiska odpadów, 1 zbiornik wyrównawczy, 2 targowiska, 17 oczyszczalni ścieków, 1 magazyn odpadów medycznych, 8 domów kultury i świetlic, 1 Port Lotniczy przy Aeroklubie Zagłębia Miedziowego w Lubinie, 1 przytulisko, 1 kino, 8 zakładów pogrzebowych, 4 parkingi, 9 stacji paliw, 1 hala kortów tenisowych, 4 stadiony i boiska, 1 lodowisko, 1 hala widowiskowo – sportowa, 1 strzelnica sportowa i 1 bowling club oraz 2 budynki socjalne w Lubinie. W 2023r. skontrolowano 3 apteki, 2 oczyszczalnie ścieków, 1 zakład pogrzebowy, 1 stację paliw, 1 stadion, 1 boisko i 1 budynek socjalny. W związku z wnioskami mieszkańców na uciążliwość ze strony sąsiadów skontrolowano 16 lokali mieszkalnych. Ponadto akcyjnie skontrolowano warunki sanitarno – higieniczne w sali zabaw dla dzieci. W związku z uchybieniami sanitarno – porządkowymi i higienicznymi PPIS w Lubinie wydał 5 decyzji nakazujących poprawę warunków sanitarnych i przeprowadzenie zabiegów dezynsekcji w lokalach mieszkalnych. Ze względu na niewywiązywanie się właścicieli lokalu mieszkalnego z obowiązków wynikających z decyzji, PPIS w Lubinie wystawił tytuł wykonawczy oraz nałożył 3 postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia. W 2023 roku przeprowadzono 32 kontrole w w/w obiektach.

PODMIOTY LECZNICZE

SZPITALA

W porównaniu do 2022 r. liczba szpitali nadzorowanych przez PSSE w Lubinie nie zmieniła się. Pod nadzorem tutejszej Stacji znajdują się następujące szpitale:

- Regionalne Centrum Zdrowia Sp. z o. o. w Lubinie, ul. Bema 5-6,
- Miedziowe Centrum Zdrowia S.A. w Lubinie, ul. M. Skłodowskiej - Curie 54,
- Cuprum –Med Sp. z o.o. w Lubinie, ul. M. Skłodowskiej – Curie 70,
- Ośrodek Badawczo-Naukowo-Dydaktyczny Chorób Ołpianych im. Księdza Henryka Kardynała Gulbinowicza - Ośrodek Alzheimerowski Sp. z o.o. w Ścinawie, ul. Jana Pawła II 12,
- Centrum Diagnostyczno - Terapeutyczne „MEDICUS” Sp. z o.o. w Lubinie, ul. Leśna 8.

W 2023 r. kontrole z zakresu sanitarno – porządkowego i technicznego przeprowadzono we wszystkich pięciu obiektach. Ponadto we wszystkich pięciu szpitalach przeprowadzono kontrole sprawdzające jakość mikrobiologiczną ciepłej wody użytkowej w ramach kontroli urzędowej oraz zgodnie z harmonogramem w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa lecznicze.

PPIS w Lubinie wydał dwie decyzje prolongujące wykonanie obowiązków dla Regionalnego Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Lubinie i Ośrodka Alzheimera w Ścinawie.

PPIS w Lubinie wydał również 3 decyzje nakazujące uzdatnienie ciepłej wody użytkowej w szpitalu MCZ S.A. ze względu na skażenie ciepłej wody użytkowej bakterią z rodzaju *Legionella sp.*

Wszystkie szpitale, z wyjątkiem szpitala MCZ S.A. w Lubinie korzystają z wody do spożycia z sieci miejskiej. Szpital MCZ S.A. zasilany jest w wodę z własnego wodociągu.

Oddziały szpitalne stanowią zespół pomieszczeń, w skład których wchodzi sale chorych wyposażone w umywalki, gabinety zabiegowe, gabinety pielęgniarskie, pomieszczenia higieniczno – sanitarne przystosowane również dla osób niepełnosprawnych, brudowniki, magazyny lub miejsca składowania czystej bielizny. Każdy szpital dysponuje co najmniej jedną izolatką dla pacjentów oraz głównymi magazynami czystej i brudnej bielizny i magazynami lub urządzeniami chłodniczymi na odpady medyczne.

Odbiorem odpadów medycznych z przeznaczeniem do utylizacji zgodnie z zawartymi umowami zajmują się wyspecjalizowane firmy, posiadające stosowne zezwolenia. Postępowanie z odpadami medycznymi w szpitalach od miejsc ich wytworzenia do sposobu magazynowania nie budzi zastrzeżeń.

W 2023 roku nie odnotowano wniosków osób skarżących się na działalność szpitali w powiecie lubińskim.

Szpital Regionalnego Centrum Zdrowia Sp. z o. o. w Lubinie

W 2023 roku przeprowadzono 2 kontrole szpitala z zakresu sanitarno – porządkowego i technicznego, podczas których stwierdzono poprawę warunków technicznych w Zakładzie Pielęgnacyjno – Opiekuńczym 2 (wcześniej Oddział Chirurgii Urazowo - Ortopedycznej A) oraz w Oddziale Ginekologicznym i Położniczym. Pomieszczenia na ww. oddziałach zostały wyremontowane i odpowiednio wyposażone. W Oddziale Neonatologicznym z pododdziałem Patologii Noworodka wydzielono pokoje dla noworodków obserwowanych, wcześniaków, intensywnej opieki noworodka, dla noworodków wymagających opieki pośredniej i ciągłej- posiadające śluzy umywalkowo – fartuchowe oraz wyposażone w urządzenia umożliwiające mycie i pielęgnację noworodka.

W dalszym ciągu obowiązuje decyzja PPIS w Lubinie dotycząca remontu ścian i sufitów oraz podłóg na korytarzach, salach chorych na Oddziale Chirurgii Urazowo - Ortopedycznej B do dnia 31 grudnia 2024r.

Główny kompleks szpitala tworzy zespół budynków – cztery pawilony, oznaczone symbolami A, B, C i D, połączonych łącznikami. W szpitalu wydzielone są następujące jednostki / oddziały: Budynek SOR (Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR), Izba Przyjęć, Dział Diagnostyki Obrazowej, Blok Operacyjny, Pracownia Endoskopowa, lądowisko helikopterów na dachu), Budynek A (Zakład Pielęgnacyjno - Opiekuńczy 2, Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, Oddział Chirurgii Ogólnej, Oddział Chirurgii Onkologicznej, Oddział Położniczo – Neonatologiczny, Oddział Położniczy, Oddział Reumatologiczny, Oddział Ginekologiczny, Oddział Pediatryczny, Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy), Budynek B (Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Zespół Porodowy), Budynek C (Zakład Rehabilitacji), Budynek D (Oddział Rehabilitacyjny, II Oddział Wewnętrzny Pulmonologiczny, I Oddział Wewnętrzny Alergologiczny (II piętro), Centralna Sterylizatornia, Magazyny brudnej, czystej bielizny i porządkowy itp.), budynek Hospicjum stacjonarnego, budynek Zakładu patomorfologii z prosektorium, budynek Magazyn odpadów medycznych.

Stan sanitarno – porządkowy i techniczny szpitala jest dobry, bez zastrzeżeń. Systematycznie wykonywane remonty poprawiają warunki techniczne w poszczególnych jednostkach szpitala. Sterylizacja narzędzi odbywa się w szpitalnej Centralnej Sterylizatorni podzielonej na strefy brudną, czystą i sterylną.

Badania ciepłej wody użytkowej w obiekcie prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej oraz z nadzoru potwierdzają jej dobrą jakość mikrobiologiczną. Obiekt wyposażony w rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę zapewniające co najmniej jej 12-godzinny zapas.

Szpital Miedziowego Centrum Zdrowia S.A. w Lubinie

W 2023 roku przeprowadzono 2 kontrole szpitala z zakresu sanitarno – porządkowego i technicznego. Poszczególne oddziały szpitalne mieszczą się na dziewięciu piętrach budynku D-40 oraz w budynku D-7. Należą do nich: Oddział Okulistyczny, Oddział Otolaryngologiczny, Oddział Gastroenterologiczny, Oddział Kardiologiczny i Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego, Oddział Chorób Wewnętrznych i Diabetologiczny, Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej, Oddział Intensywnej Terapii i Anestezjologii, Oddział Onkologiczny. Ponadto w szpitalu znajdują się takie jednostki jak: centralna izba przyjęć (m.in. z izbą okulistyczną, laryngologiczną, onkologiczną, gastroenterologiczną i diabetologiczną), blok operacyjny oraz specjalistyczne pracownie m.in.: Zakład Diagnostyki Obrazowej i Pracownie Kardiologii Interwencyjnej. Magazyn odpadów medycznych mieści się w wydzielonym budynku.

Szpital jest zaopatrywany w wodę do spożycia z własnego ujęcia głębinowego. Badania wody prowadzone zgodnie z harmonogramem potwierdzały jej dobrą jakość. Badania ciepłej wody użytkowej wykonane w 2023 roku wykazały nawet bardzo wysokie skażenie bakterią z rodzaju *Legionella sp.* W związku z powyższym PPIS w Lubinie prowadził postępowanie administracyjne. Alternatywnym źródłem wody dla szpitala jest wodociąg sieciowy Lubin.

Szpital Centrum Diagnostyczno - Terapeutyczne „MEDICUS” Spółka z o. o. w Lubinie

- szpital mieści się w trzykondygnacyjnym budynku. Na parterze zlokalizowane są m.in. izba przyjęć, rejestracja i szatnia oraz pracownie diagnostyczne, na pierwszym piętrze znajduje się oddział szpitalny podzielony funkcyjnie na część zachowawczą - oddział geriatryczny i alergologiczny oraz zabiegową – oddział ortopedyczny, ginekologiczny, chirurgiczny, laryngologiczny i flebologiczny i oddział urologiczny jednego dnia. W ramach oddziału geriatrycznego i alergologicznego (część zachowawcza) wydzielonych jest 25 łóżek Jaworskiego Centrum Medycznego Sp. z o.o. w Jaworze ul. Szpitalna 3. Na drugim piętrze zlokalizowany jest blok operacyjny oraz szpitalna centralna sterylizatornia. Obiekt w dobrym stanie sanitarno – porządkowym i technicznym.

Badania ciepłej wody użytkowej wykonane w ramach kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwo oraz z nadzoru przez PPIS w Lubinie potwierdziły jej dobrą jakość

mikrobiologiczną. Obiekt wyposażony w rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę zapewniające co najmniej jej 12-godzinny zapas.

Cuprum – Med Sp. z o. o. w Lubinie

- obiekt zlokalizowany jest w wolnostojącym trzykondygnacyjnym budynku przystosowanym dla osób niepełnosprawnych, wyposażony w windę osobową. Zakres świadczeń zdrowotnych w/w podmiotu leczniczego obejmuje: ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (m.in. poradnie, zakład rehabilitacji), stacjonarne i całodobowe świadczenia inne niż szpitalne: Oddział Dzienny Psychogeriatryczny i Oddział Dzienny Psychiatryczny Rehabilitacyjny oraz stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – szpitalne: Oddział Pielęgnacyjno-Opiekuńczy, Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej. Sale chorych zlokalizowane są na 3 piętrach. Kontrola przeprowadzona w 2023r. wykazała dobry stan sanitarno - porządkowy i techniczny obiektu. Badania ciepłej wody użytkowej wykonane w ramach kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwo oraz z nadzoru prowadzonego przez PPIS w Lubinie potwierdziły jej dobrą jakość mikrobiologiczną.

Ośrodek Badawczo-Naukowo-Dydaktyczny Chorób Otepiennych im. Księdza Henryka Kardynała Gulbinowicza - Ośrodek Alzheimerowski Sp. z o. o. w Ścinawie

– ośrodek mieści się w trzykondygnacyjnym budynku, przystosowanym dla potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażonym w 2 windy. W budynku zlokalizowane są Oddział Psychogeriatryczny, pododdział Alzheimerowski oraz Oddział Rehabilitacji Psychiatrycznej. Na parterze znajduje się część ambulatoryjna i rehabilitacyjna. Wyposażenie pokoi standardowe, pokoje monitorowane. Większość pokoi wyposażona jest we własne węzły higieniczno - sanitarne.

Do dnia 31 marca 2024 r. obowiązuje decyzja PPIS w Lubinie nakazująca wykonanie rezerwowego źródła zaopatrzenia w wodę w Ośrodku w Ścinawie. Badania ciepłej wody użytkowej wykonane w ramach kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwo oraz z nadzoru prowadzonego przez PPIS w Lubinie potwierdziły jej dobrą jakość mikrobiologiczną.

SZPITALA UZDROWISKOWE

Nie dotyczy

SANATORIA

Nie dotyczy

PRZYCHODNIE, OŚRODKI, PORADNIE, AMBULATORIA

Pod nadzorem PSSE w Lubinie znajduje się 59 ww. obiektów. W 2023 roku pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej przeprowadzili łącznie 25 kontroli przychodni, w tym Pogotowia ratunkowego, Stacji Krwiodawstwa. Pracownicy Sekcji Epidemiologii skontrolowali 14 Punktów szczepień w przychodniach. Stan techniczno - sanitarny i funkcjonalny obiektów tej kategorii jest dobry, nie stwierdzono zastrzeżeń natury sanitarno – porządkowej ani technicznej z wyjątkiem uchybień sanitarno - technicznych stwierdzonych w Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa Oddział w Lubinie, w związku z czym PPIS w Lubinie wydał decyzję nr 429/23 z dnia 30.08.2023 r. z terminem obowiązywania do 31.12.2023 r. W dalszym ciągu obowiązuje decyzja PPIS w Lubinie nr 532/22 dla Przychodni RCZ Sp. z o.o. w Lubinie (zły stan techniczny podłóg w poszczególnych pomieszczeniach przychodni) z terminem obowiązywania do 31.12.2024 r.

Podmioty lecznicze działające w powiecie lubińskim zaopatrywane są w wodę z podległych terenowo wodociągów sieciowych. W obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi. Postępowanie z odpadami medycznymi niebezpiecznymi prawidłowe. Właściwe jest również postępowanie ze sprzętem jednorazowego i wielorazowego użytku, dezynfekcją oraz sterylizacją narzędzi i sprzętu. Odpady medyczne zbierane są selektywnie. Odbiorem odpadów medycznych do utylizacji/spalenia zgodnie z zawartymi umowami zajmują się wyspecjalizowane firmy, posiadające stosowne zezwolenia. Postępowanie z czystą i brudną bielizną nie uległo zmianie, w porównaniu do roku ubiegłego - nie budzi zastrzeżeń. Praniem bielizny zajmują się wyspecjalizowane firmy, dysponujące własnymi środkami transportu do przewozu brudnej i czystej bielizny. W przedsiębiorstwach używana jest przede wszystkim bielizna jednorazowego użytku, a z bielizny wielorazowej stosuje się tylko fartuchy ochronne.

W 2023 roku nie odnotowano wniosków od osób skarżących się na działalność przychodni.

STACJE DIALIZ

Na terenie działania PSSE w Lubinie funkcjonuje jeden obiekt - Fresenius Nephrocare Polska Sp. z o. o., Ośrodek Dializ nr 56 w Lubinie. Obiekt dysponuje 20 stanowiskami z aparatami dializacyjnymi zlokalizowanymi w 3 salach. Stacja dializ wyposażona jest we własne urządzenia do uzdatniania wody w 2023 r. obiekt nie był kontrolowany.

PRAKTYKI LEKARSKIE, PRAKTYKI PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

W 2023 r. pod nadzorem PSSE w Lubinie było 105 gabinetów lekarskich i pielęgniarskich, spośród których kontrolą objęto 46 podmiotów (pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej skontrolowali 26 prywatnych gabinetów lekarskich, pracownicy Sekcji Epidemiologii – 20 ww. obiektów). Stan sanitarno – higieniczny i techniczny wszystkich skontrolowanych gabinetów był dobry. Pomieszczenia i ich wyposażenie spełniają obowiązujące wymogi. Wszystkie gabinety lekarskie zaopatrywane są w wodę z wodociągów sieciowych. Postępowanie z odpadami medycznymi nie budzi zastrzeżeń. Właściciele gabinetów mają podpisane umowy z wyspecjalizowanymi firmami na ich odbiór oraz utylizację. Postępowanie z bielizną czystą i brudną jest identyczne jak w innych podmiotach leczniczych. W gabinetach lekarskich z bielizny wielorazowej stosuje się tylko odzież roboczą (fartuchy). W obiektach używana jest przede wszystkim bielizna jednorazowego użytku, której jest wystarczający zapas.

ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE, PIEŁĘGNACYJNO-OPIEKUŃCZE

Nie dotyczy

HOSPICJA

Nie dotyczy

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO - REPRESYJNA

Tabela nr 1

Grupy obiektów i środki transportu	Liczba kontroli	Decyzje podstawowe (merytoryczne)	Decyzje prolongujące	Decyzje płatnicze	Liczba mandatów	Kwota mandatów (zł)
Wodociągi	60	9	0	10	0	0
Inne podmioty zaopatrujące w wodę	0	0	0	0	0	0
Pływalnie kryte	7	2	0	1	0	0
Pływalnie odkryte	2	0	0	1	0	0
Pływalnie mieszane	0	0	0	0	0	0
Parki wodne	0	0	0	0	0	0
Kąpieliska	0	0	0	0	0	0
Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli	0	0	0	0	0	0
Baseny	0	0	0	0	0	0
Plaże	0	0	0	0	0	0
Domy pomocy społecznej	1	0	0	0	0	0
Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	0	0	0	0	0	0
Placówki zapewniające całodobową opiekę	1	0	0	0	0	0
Noclegownie	1	0	0	0	0	0
Hotele	5	0	0	0	0	0
Motele	0	0	0	0	0	0
Pensjonaty	0	0	0	0	0	0
Kempingi	0	0	0	0	0	0
Domy wycieczkowe	0	0	0	0	0	0
Schroniska, pola namiotowe	1	1	0	1	0	0

Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie (np. agroturystyka, ośrodki wczasowe)	4	0	0	0	0	0
Ustępy publiczne	3	0	0	0	0	0
Zakłady fryzjerskie	30	0	0	0	0	0
Zakłady kosmetyczne	43	0	0	0	0	0
Zakłady tatuażu	3	0	0	0	0	0
Zakłady odnowy biologicznej	5	0	0	0	0	0
Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług (np. fryzjerski i kosmetyczny)	1	0	0	0	0	0
Dworce autobusowe	0	0	0	0	0	0
Dworce i stacje kolejowe	1	0	0	0	0	0
Wiaty przystankowe	1	0	0	0	0	0
Porty lotnicze	0	0	0	0	0	0
Przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych	0	0	0	0	0	0
Przejścia graniczne	0	0	0	0	0	0
Tereny rekreacyjne	5	0	0	0	0	0
Inne obiekty użyteczności publicznej	32	6	1	5	0	0
Autobusy komunikacji publicznej	0	0	0	0	0	0
Autobusy turystyczne	0	0	0	0	0	0
Tramwaje	0	0	0	0	0	0
Pociągi	0	0	0	0	0	0
Statki i promy pasażerskie	0	0	0	0	0	0
Samoloty pasażerskie	0	0	0	0	0	0

Samochody służące do przewozu zwłok i szczątków ludzkich	1	0	0	0	0	0
Samochody służące do przewozu bielizny	0	0	0	0	0	0
Cmentarze	3	0	0	0	0	0
Domy przedpogrzebowe	0	0	0	0	0	0
Ekshumacje	13	169	1	0	0	0
RAZEM	223	187	2	18	0	0

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO – REPRESYJNA- podmioty lecznicze Tabela nr 2

Nazwa obiektu	Liczba wg ewidencji	Liczba kontroli	Liczba obiektów ze złym stanem sanitarnym	Decyzje podstawowe (merytoryczne)	Decyzje prolongujące	Decyzje płatnicze	Liczba mandatów	Kwota mandatów (zł)
Szpitala	5	14	0	3	2	0	0	0
Szpitala uzdrowiskowe	0	0	0	0	0	0	0	0
Sanatoria, prewentoria	0	0	0	0	0	0	0	0
Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0
Hospicja	0	0	0	0	0	0	0	0
Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria	58	38	0	1	0	1	0	0
Pogotowia ratunkowe	1	1	0	0	0	0	0	0
Zakłady rehabilitacji leczniczej	1	0	0	0	0	0	0	0
Praktyki lekarskie	104	46	0	0	0	0	0	0
Praktyki pielęgniarek i położnych	1	0	0	0	0	0	0	0
Stacje dializ	1	0	0	0	0	0	0	0

Liczba miejscowości zaopatrywanych w wodę z wodociągu na terenie powiatu lubińskiego -2023 r.

Lp.	Rodzaj miejscowości	Liczba miejscowości na terenie powiatu	Liczba miejscowości zaopatrywanych z wodociągu	
			w 2023 roku	Uwagi
1	Miasto	2	2	
2	Wieś	79	79	
3	Przysiółek	7	6	
4	Osada	4	4	
5	Kolonia	1	1	
6	Inne (wpisać jakie)	0	0	
	Suma:	93	92	

Ujęcia wody wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia

Powiat	Rodzaj ujęcia	Liczba ujęć	
		wg ewidencji za 2023 rok	skontrolowanych
Lubin	podziemne	29	29
	powierzchniowe*	0	0

WNIOSKI

W 2023 roku stan sanitarno-porządkowy i techniczny skontrolowanych obiektów był dobry, bez większych zastrzeżeń. Szczególny nacisk położono na sprawy związane z nadzorem nad jakością wody do spożycia przez ludzi oraz nadzorem nad jakością ciepłej wody użytkowej. Harmonogram pobierania wody do spożycia był realizowany zgodnie z planem. Przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne prowadziły badania wody do spożycia zgodnie z zaopiniowanymi przez PPIS w Lubinie harmonogramami badań. Po stwierdzeniu przekroczeń podejmowane były działania naprawcze pozwalające na uzyskanie odpowiadającej przepisom jakości wody. Zarządzający pływalniami podczas prowadzenia swojej działalności systematycznie badali wodę w nieckach basenowych, w natryskach na obecność bakterii z rodzaju *Legionella sp.*

W 2023 roku zwiększyła się liczba wniosków od mieszkańców skarżących się na warunki sanitarne posesji, budynków czy występowanie gryzoni i insektów. Większość z nich okazała się zasadna.

Biorąc pod uwagę analizę stanu sanitarno – porządkowego i technicznego obiektów skontrolowanych w 2023 roku, analizę wniosków oraz sprawozdań z badań wody można stwierdzić, że sytuacja w powiecie lubińskim jest stabilna. Podczas kontroli nie stwierdzono ryzyka zanieczyszczenia wód podziemnych ujmowanych w celach pitnych ani skażenia wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Aktualnie nie występują szczególne warunki stwarzające ryzyko utraty zdrowia lub życia związane warunkami higieniczno – sanitarnymi w odniesieniu do obiektów użyteczności publicznej w powiecie lubińskim.

4. SEKCJA HIGIENA PRACY

Ocena środowiska pracy

Sekcja Higieny Pracy na terenie objętym działalnością Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Lubinie w 2023 roku nadzorowała warunki pracy w 240 zakładach, w których zatrudnionych było łącznie 12558 pracowników- zatrudnionych głównie w zakładach prowadzących działalność związaną z wydobyciem i produkcją miedzi, budownictwem, transportem lądowym, energetyką, gospodarką odpadami, opieką zdrowotną, handlem detalicznym oraz hurtowym. Przeważającą część (85 %) nadzorowanych obiektów stanowiły zakłady małe - zatrudniające do 50 osób.

W 2023 roku przeprowadzono 78 kontroli w nadzorowanych obiektach, które wykazały uchybienia higieniczno - sanitarne w 19 zakładach.

Najczęściej stwierdzano następujące nieprawidłowości:

- brak aktualnej i zgodnej z przepisami prawa oceny ryzyka zawodowego, związanego z wykonywaną pracą, na stanowiskach pracy w kontrolowanych zakładach,
- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy,
- brak aktualnych spisów oraz kart charakterystyki stosowanych w zakładach substancji i mieszanin chemicznych sklasyfikowanych jako niebezpieczne lub stwarzające zagrożenie,
- brak instrukcji stanowiskowych bhp,
- niewłaściwy stan techniczny i higieniczno-sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno - sanitarnych,
- brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawiania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;

Wydano 26 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień stwierdzonych w wyniku kontroli, w tym 3 decyzje prolongujące termin wykonania nakazów. Ponadto w roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję umarzającą postępowanie administracyjne.

W roku sprawozdawczym nakazy 7 decyzji wydanych w 2022 roku oraz 5 decyzji wydanych w 2023 roku zostały wykonane, w pozostałych zakładach termin realizacji nie upłynął.

Chemikalia - wprowadzanie do obrotu i stosowanie w działalności zawodowej

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajduje się 38 podmiotów wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne, w tym 6 dalszych użytkowników wytwarzających mieszaniny oraz 24 dystrybutorów wprowadzających do obrotu w przeważającej ilości materiały chemii budowlanej, produkty do eksploatacji pojazdów samochodowych i lakiernictwa oraz prekursory narkotyków kategorii 2 i 3 (5 podmiotów prowadzących sprzedaż detaliczną kwasu solnego, kwasu siarkowego, acetonu oraz 1 podmiot będący dystrybutorem kwasu siarkowego, w tym prowadzący handel z krajami trzecimi) i produkty biobójcze (13 podmiotów, przy czym nie są to podmioty odpowiedzialne za pierwsze wprowadzenie, w których prowadzona jest sprzedaż detaliczna produktów biobójczych w większości stosowanych w budownictwie do zwalczania szkodników oraz do dezynfekcji). Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy znajduje się 1 zakład wytwarzający i konfekcjonujący produkty kosmetyczne, 1 zakład konfekcjonujący produkty kosmetyczne (bez wytwarzania) oraz 11 dystrybutorów produktów kosmetycznych.

Substancje i mieszaniny chemiczne stosowane są w działalności zawodowej w 172 zakładach pracy objętych nadzorem Sekcji.

W zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych w 2023 roku przeprowadzono 2 kontrole. W wyniku przeprowadzonych kontroli uchybień nie stwierdzono.

W zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych w 2023 roku przeprowadzono 13 kontroli. W okresie sprawozdawczym wydano 1 decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych w czasie kontroli uchybień oraz 2 decyzje nakładające kary pieniężne.

W zakresie stosowania chemikaliów przeprowadzono 29 kontroli, w wyniku których w 9 zakładach stwierdzono uchybienia. W okresie sprawozdawczym wydano 8 decyzji nakazujących usunięcie uchybień w przedmiotowym zakresie.

W okresie sprawozdawczym wydano 11 decyzji zezwalających na wywóz kwasu siarkowego do krajów trzecich.

Środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne

W roku sprawozdawczym Sekcja Higieny Pracy prowadziła nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. W 2023 roku na terenie objętym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lubinie nie odnotowano przypadków łamania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych. Sekcja Higieny Pracy prowadzi monitoring sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, w tym zbiera i analizuje dane nt. zatruc na podstawie współpracy z konsultantami i z podmiotami leczniczymi. W roku sprawozdawczym odnotowano 6 podejrzeń/zgłoszeń zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, o których poinformowano Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Lubinie oraz Komendę Powiatową Policji w Lubinie.

Ocena narażenia zawodowego

Z analizy narażenia zawodowego wynika, iż ogółem 1362 pracowników w 14 zakładach pracowało w warunkach szkodliwych, tj. w warunkach, w których stwierdzono stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia przekraczające dopuszczalne normy NDS/NDN co stanowiło 11 % osób zatrudnionych w zakładach objętych nadzorem. Jest to liczba osób liczonych 1 raz - niezależnie od liczby czynników szkodliwych, w przekroczeniu których pracowała dana osoba. Dominującymi czynnikami szkodliwymi dla zdrowia w środowisku pracy, podobnie jak w latach wcześniejszych, były przede wszystkim hałas i drgania mechaniczne oraz w mniejszym stopniu pyły nie sklasyfikowane ze względu na toksyczność. W warunkach przekroczenia NDN hałasu, zagrażających zawodowym uszkodzeniem słuchu, pracowało 1270 osób. W narażeniu na drgania mechaniczne przekraczające NDN pracowało 393 osoby, co stwarzało ryzyko wystąpienia choroby zawodowej zespołu wibracyjnego. W narażeniu na pyły w stężeniach przekraczających NDS pracowało 61 osób, co stwarzało ryzyko wystąpienia choroby zawodowej pylicy płuc.

Tabela nr 1 przedstawia liczbę osób zatrudnionych w warunkach szkodliwych z podziałem na rodzaj działalności gospodarczej według Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Liczba osób zatrudnionych w warunkach szkodliwych z podziałem na PKD

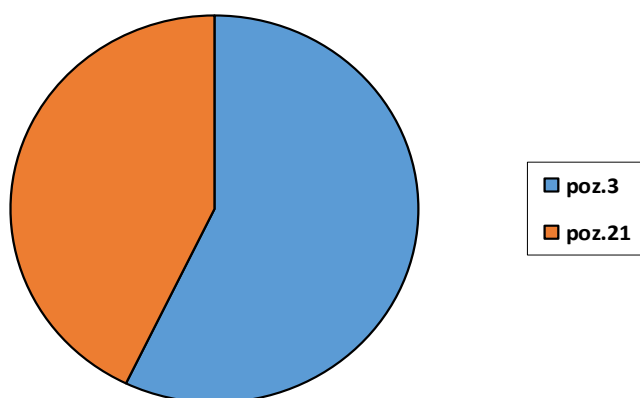
Dział PKD	Nazwa działu PKD	Liczba osób zatrudnionych powyżej NDS i NDN (osoby liczone 1 raz)	Procentowa liczba osób zatrudnionych powyżej NDS i NDN (osoby liczone 1 raz)
07	Kopalnictwo rud metali	981	72 %
24	Produkcja metali	168	12 %
41 - 43	Budownictwo	135	10 %
	Pozostałe PKD	78	6 %
	Razem (wszystkie PKD)	1362	100 %

Likwidacja przekroczeń normatywów higienicznych tych czynników najczęściej była niemożliwa ze względów technicznych bądź technologicznych. Egzekwowane było wówczas stosowanie odpowiednich środków ochrony osobistej dostosowanych do rodzaju zagrożeń oraz rozwiązań organizacyjnych ograniczających narażenie pracowników. Podobnie jak w latach ubiegłych największe zagrożenia zdrowotne w środowisku pracy powiatu lubińskiego występowało w zakładach pracy związanych z wydobywaniem i produkcją miedzi. Wymienić tu należy zakłady KGHM Polska Miedź S.A. takie jak: Zakłady Górnicze „Lubin”, Zakłady Wzbogacania Rud, Huta Miedzi „Cedynia” oraz zakłady branży budowlanej tj. Przedsiębiorstwo Budowy Kopalń „PeBeKa” S.A.

Choroby zawodowe

Następstwem pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia są choroby zawodowe. W 2023 roku w powiecie lubińskim dokonano 25 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych (najczęściej zgłaszano jednostki chorobowe z poz. 3 i 21 wykazu chorób zawodowych - 14 zgłoszeń), w tym stwierdzono 7 przypadków chorób zawodowych. W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił spadek liczby stwierdzonych chorób zawodowych o 2 przypadki. Wykres nr 1 przedstawia stwierdzone choroby zawodowe w 2023 roku w powiecie lubińskim

Stwierdzone choroby zawodowe w 2023 roku w powiecie lubińskim

- pylice płuc (poz. 3) 4
- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu ... (poz. 21) 3

Stwierdzone choroby zawodowe na terenie powiatu lubińskiego w latach 2022 - 2023

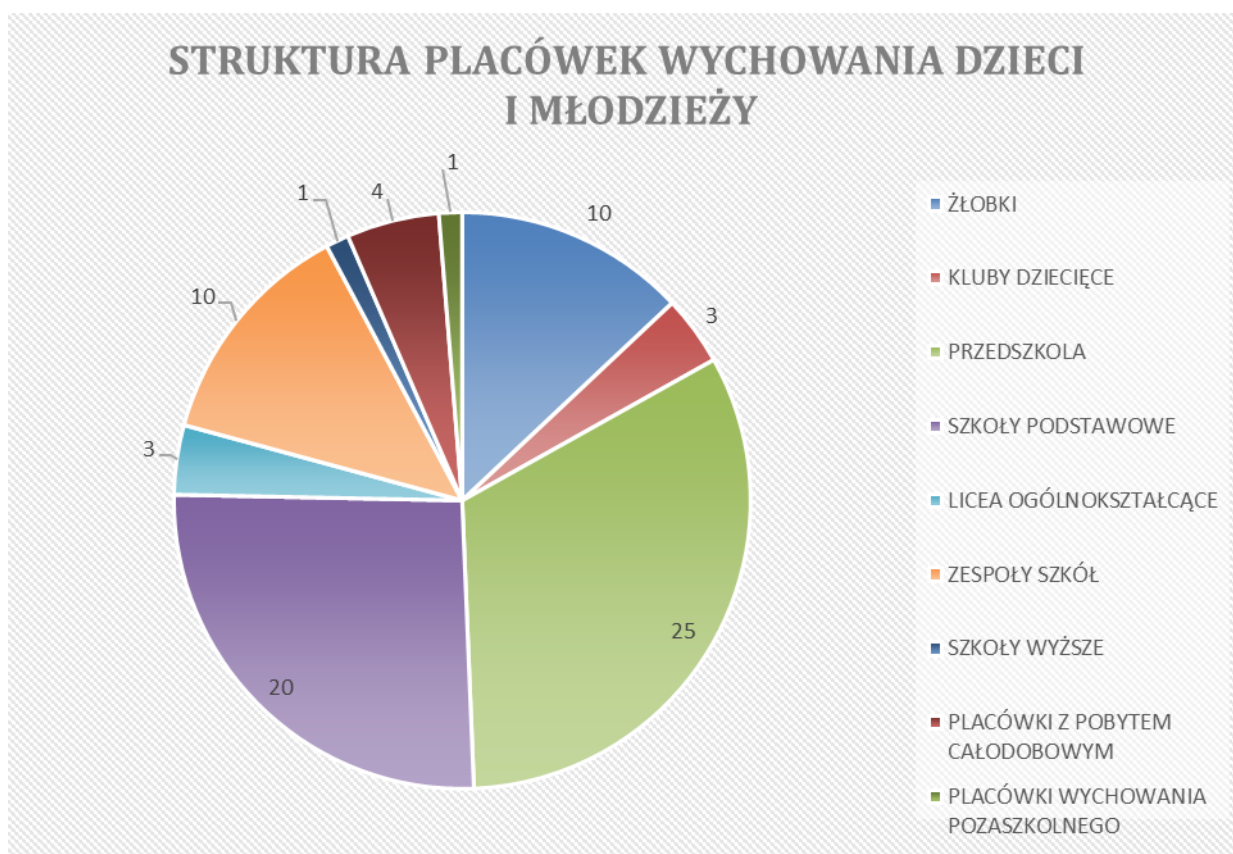
Rok 2022		Rok 2023	
<i>Nazwa choroby</i>	<i>Liczba</i>	<i>Nazwa choroby</i>	<i>Liczba</i>
Pylice płuc	2	Pylice płuc	4
Przewlekłe choroby narządu głosu	1		
Obustronny trwały ubytek słuchu	2	Obustronny trwały ubytek słuchu	3
Choroby zakaźne lub pasożytnicze	4		
Razem	9	Razem	7

W tabeli nr 2 dokonano zestawienia stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2022 - 2023. Dominujące zagrożenie hałasem i pyłami nie sklasyfikowanymi ze względu na toksyczność w środowisku pracy, znajduje odzwierciedlenie w rodzaju i liczbie stwierdzonych chorób zawodowych wywołanych tymi czynnikami, tj. pylice płuc i obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu (...).

5. SEKCJA ZDROWIA PUBLICZNEGO I PROMOCJI ZDROWIA

STAN SANITARNY ZAKŁADÓW NAUCZANIA I WYCHOWANIA

W 2023 roku Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży objęła nadzorem 77 placówek (wykres 1), przeprowadzono w nich 99 kontroli sanitarnych.

Wykres 1 Struktura placówek wychowania dzieci i młodzieży

Działalność w roku 2023 z zakresu Higieny Dzieci i Młodzieży miała na celu kontrolę zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków zabawy, nauki i wychowania w przedszkolach, szkołach, żłobkach, klubach dziecięcych i placówkach pracy pozaszkolnej oraz placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży.

SZKOŁY FUNKCJONUJĄCE SAMODZIELNIE

W powiecie lubińskim nadzorem sanitarnym jest ogółem objętych 20 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie, w tym 18 publicznych i 2 niepubliczne. W grupie tych placówek przeprowadzono 28 kontroli, w tym 13 kontroli pod kątem przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2023/2024 w wyniku, których stwierdzono, że w 8 placówkach prowadzone były prace remontowe w zakresie: adaptacji pomieszczenia magazynowego na pomieszczenia sanitarne oraz pomieszczenia archiwum na szatnie dla dzieci z oddziału przedszkolnego; remont pomieszczeń bloku żywienia wraz z wymianą drzwi; generalny remont 2 sal lekcyjnych (położenie gładzi, malowanie, wymiana podłogi); odświeżenie ścian i sufitów w pomieszczeniach biurowych oraz w 11 salach lekcyjnych; wymianę armatury sanitarnej w pomieszczeniu sanitarnym z dostosowaniem do wzrostu dzieci z oddziału przedszkolnego; odmalowanie ścian w sali gimnastycznej, sali rekreacyjnej, w pomieszczeniach sanitarnych w tym w szatni chłopców i dziewcząt na bloku sportowym, na stołówce szkolnej oraz w ciągu komunikacyjnym na bloku żywienia i w pomieszczeniach biurowych; w 2 placówkach wymieniono oświetlenia na ledowe; w 1 szkole wymieniono instalację grzewczą, stolarkę drzwiową oraz obudowy kaloryferów; przeprowadzono cyklinowanie parkietów w dwóch salach gimnastycznych; wymieniono ogrodzenie wokół 1 działki szkolnej. Ponadto w jednej placówce wykonano polimeryzację (akrylowanie) podłóg w ciągach komunikacyjnych oraz w jednej sali lekcyjnej, a także wymieniono wykładzinę w sali lekcyjnej, zamontowano instalację monitoringu wizyjnego, alarmową oraz instalację p/poż. W 3 salach lekcyjnych zamontowano klimatyzatory. Na dachu budynku jednej szkoły zamontowano panele fotowoltaiczne. Również dokonano przeglądu stacji uzdatniania wody z kompleksową wymianą wody w basenie (placówka z kompleksem basenowym). Skontrolowane placówki doposażono także w nowe meble (szafy, stoliki i krzesła) z certyfikatami zgodności.

Natomiast w liceach ogólnokształcących funkcjonujących samodzielnie przeprowadzono 3 kontrole, które wykazały, że w dwóch placówkach przeprowadzono termomodernizację bloków sportowych, w tym w jednej z przebudową hali sportowej. Ponadto zamontowano na obu budynkach sportowych panele fotowoltaiczne. Przeprowadzono cyklinowanie podłogi w sali gimnastycznej, wymieniono kaloryfery oraz zamontowano nową instalację wentylacyjną. Również wymieniono oświetlenie sztuczne w pomieszczeniach bloku sportowego, przeprowadzono pomiary natężenia oświetlenia sztucznego oraz przedłożono do wglądu aktualne wyniki w/w pomiarów.

ZESPOŁY SZKÓŁ

W grupie tych szkół w 2023 roku liczba obiektów uległa zmianie: z dniem 01.09.2023 roku rozpoczęła działalność Specjalna Szkoła MKS Zagłębie Lubin w skład której wchodzi: specjalna szkoła podstawowa i specjalne liceum ogólnokształcące. Placówki te funkcjonują w jednym obiekcie. W zespołach szkół przeprowadzono 14 kontroli, w tym 4 kontrole pod kątem przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2023/2024, w wyniku których stwierdzono, że w 2 placówkach prowadzone były prace remontowe w zakresie: remont pomieszczeń sanitarnych (wymiana posadzek, położenie nowych płytek, malowanie oraz wymiana armatury sanitarnej) oraz ciągu komunikacyjnego na bloku sportowym wraz z wymianą stolarki drzwiowej; generalny remont 8 sal lekcyjnych (położenie gładzi, odświeżenie ścian i sufitu oraz wymiana podłogi), a także remont bloku żywienia; wymiana drzwi wejściowych do budynku szkoły wraz z odmalowaniem wiatrołapu; wymiana oświetlenia na ledowe w sali gimnastycznej.

Ponadto we wszystkich typach szkół oprócz remontów prowadzone były również prace konserwatorsko-naprawcze i prace porządkowe, które zakończono do dnia 31 sierpnia 2023 roku.

OCENA WARUNKÓW POBYTU DZIECI I MŁODZIEŻY W PLACÓWKACH NAUCZANIA I WYCHOWANIA.

W roku sprawozdawczym wykonano ogółem **1458** badań, z tego:

- **1412** badań to ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii (829 badań przeprowadzono w 25 przedszkolach, 547 badań przeprowadzono w 15 szkołach podstawowych oraz 36 badań przeprowadzono w 1 zespole szkół);

- **46** badań dot. higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w 23 szkołach różnego typu. Przeprowadzone badania nie wykazały nieprawidłowości. W skontrolowanych placówkach meble edukacyjne zakupione po 1997 roku posiadają certyfikaty zgodności. We wszystkich typach szkół wydzielono miejsce na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN.

Skontrolowane placówki posiadają infrastrukturę do prowadzenia zajęć w-fu (sala gimnastyczna z zapleczem sanitarnym, sala rekreacyjna oraz boisko sportowe). W 8 placówkach lekcje w-fu prowadzone są również na basenach kąpielowych. W 6 szkołach nie ma infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, lekcje w-fu prowadzone są w obiektach sportowych pobliskich szkół i w hali sportowej, a w 1 placówce jest tylko boisko szkolne. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w skontrolowanych

szkołach są dobre. W szkołach podstawowych i jednym zespole szkół prowadzone jest dożywianie uczniów. Z żywienia ogółem korzysta 3575 uczniów, w tym dotowane posiłki ma 95 uczniów. Szkoły podstawowe uczestniczą w „Programie dla szkół”, który skierowany jest do uczniów klas I-V, zapisanych 2488 dzieci. W pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów zapewniono bieżącą ciepłą i zimną wodę przez cały rok szkolny oraz środki higieny osobistej (mydło w płynie, ręczniki jednorazowe/suszarki rąk, papier toaletowy). Do 7 szkół podstawowych ogółem dojeżdża 728 dzieci z miejscowości położonych w odległości od 2 do 17 km. Dzieci dowożone są autobusami szkolnymi lub PKS, dowozy zapewniają organy prowadzące. Dzieci oczekują na autobus w świetlicach szkolnych.

NADZÓR NAD SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI W SZKOŁACH.

W 2023 roku skontrolowano szkolne pracownie chemiczne w 13 placówkach (11 szkołach podstawowych i 2 liceach ogólnokształcących), w których dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i ich mieszanin. W pracowniach tych nie stwierdzono nieprawidłowości. W widocznym i łatwo dostępnym miejscu znajdowały się regulaminy określające bezpieczeństwo i higienę pracy, aktualne spisy substancji chemicznych i ich mieszanin będących na stanie oraz karty charakterystyki informujące o niebezpieczeństwie lub szkodliwości dla zdrowia. Ponadto sprawdzono dostępność do środków ochrony indywidualnej, do środków udzielania pierwszej pomocy oraz do bieżącej wody w przypadku stosowania środków żrących.

ŻŁOBKI / KLUBY DZIECIĘCE, PRZEDSZKOLA/ INNE FORMY WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

W okresie sprawozdawczym poddano kontroli 25 placówek przedszkolnych, 8 żłobków oraz 3 kluby dziecięce. Stan sanitarno-techniczny tych placówek nie budził zastrzeżeń. Opieka medyczna w ramach własnych przychodni. W obiektach zapewniono środki do utrzymania higieny osobistej dzieci, środki czystościowe i dezynfekcyjne. Ponadto w trakcie kontroli oceniano wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych dla dzieci m.in. spełnienie wymagań bezpieczeństwa w odniesieniu do zabawek, nabywanie do pomieszczeń mebli i sprzętu posiadającego certyfikaty i atesty. Oceniano stan bezpieczeństwa placów zabaw i terenów rekreacyjnych należących do tej grupy placówek- nie stwierdzono nieprawidłowości.

PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE W TYM DOMY DZIECKA, POGOTOWIE OPIEKUŃCZE

W powiecie lubińskim funkcjonuje 1 placówka opiekuńczo wychowawcza typu socjalizacyjnego w trzech obiektach, której organem prowadzącym jest Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania w Lubinie. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 1 kontrolę w 1 obiekcie, w wyniku której stwierdzono, że stan sanitarno-techniczny placówki nie budzi zastrzeżeń. Limit miejsc w placówce - 14, liczba wychowanków – 10 w wieku od 15 do 17 lat nad którymi opiekę sprawuje 5 wychowawców, 1 opiekun dziecięcy, pedagog oraz terapeuta. Żywnienie odbywa się na zasadach zbliżonych do życia rodzinnego. W pomieszczeniach sanitarnych dla wychowanków zapewniono bieżącą wodę ciepłą i zimną przez cały rok oraz środki higieny osobistej (indywidualne ręczniki, mydło w płynie, papier toaletowy), standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowane. Pokoje wyposażone są w łóżka, szafy ubraniowe, nocne szafki, regały, krzesła oraz biurka z dodatkowym oświetleniem (lampki). Pościel/koce/odzież wychowanków czyste, niezniszczone. W placówce znajduje się również sala rekreacyjna oraz pomieszczenia gospodarcze. Stan sanitarno-higieniczny wszystkich pomieszczeń w budynku nie budzi zastrzeżeń, sprzęt i urządzenia nieuszkodzone, wyposażenie w dobrym stanie technicznym. W placówce znajdują się odpowiednio wyposażone apteczki oraz instrukcje udzielania pierwszej pomocy. Na terenie działki znajduje się plac rekreacyjny.

INTERNATY I BURSY, ZAKŁADY Z POBYTEM CAŁODOBOWYM ORAZ POBYTEM DZIENNYM I CAŁODOBOWYM

W w/w grupie obiektów przeprowadzono 3 kontrole, w tym jedna na wniosek strony – rozszerzenie działalności Bursy Niepublicznego Liceum Ogólnokształcącego Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Piłce Ręcznej MKS Zagłębie Lubin. Również w sierpniu 2023 roku Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Przyjaciół Dzieci został przeniesiony do obiektu oświatowego po rozbudowie i przebudowie w Lubinie przy ul. Komisji Edukacji Narodowej 6.

SZKOŁY WYŻSZE

Na terenie działalności PSSE w Lubinie funkcjonuje jedna niepubliczna wyższa uczelnia zlokalizowana w 1 budynku, zajęcia prowadzone są w systemie niestacjonarnym.

WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY

W powiecie lubińskim w okresie ferii zimowych w 2023 roku, w elektronicznej bazie wypoczynku zgłoszono 20 turnusów zimowego wypoczynku (17 turnusów w miejscu zamieszkania, 3 formy wyjazdowe)- 14 organizatorów. Natomiast podczas letniego wypoczynku zgłoszono 49 turnusów wypoczynku (43 turnusów w miejscu zamieszkania, 6 form wyjazdowych)- 16 organizatorów. Jeden z organizatorów wypoczynku letniego w miejscu zamieszkania zrezygnował z organizacji turnusu ze względu na brak chętnych. Pracownicy sekcji w ramach nadzoru nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży skontrolowali łącznie 13 turnusów, w których uczestniczyło razem 377 dzieci w wieku 6-15 lat. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Dzieci w ramach półkolonii otrzymywały ciepłe posiłki, dostarczane przez firmy zewnętrzne (catering) lub spożywane w restauracji zlokalizowanej w pobliżu placówki wypoczynku, obiekty wpisane do rejestru PIS w zakresie prowadzonego żywienia. Również dzieci spożywały własne II śniadanie, do którego otrzymywały wodę/napój w kubkach jednorazowego użytku lub w jednorazowych opakowaniach. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci nie budził zastrzeżeń. Sale zajęć regularnie sprzątane i wietrzone, sprzęt w tych pomieszczeniach systematycznie czyszczony przy użyciu dostępnych środków i sprzętu (min. urządzenia Karcher SC2, Karcher SC3 profesjonal i Ball Pool Ball Washing machine). W pomieszczeniach sanitarnych zapewniono bieżącą wodę ciepłą i zimną, środki do utrzymania higieny osobistej oraz wywieszono informacje (ulotki) o prawidłowym sposobie mycia rąk. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowane. Również w/w pomieszczenia były na bieżąco sprzątane i dezynfekowane. Opieka medyczna nad dziećmi w ramach własnej przychodni. Apteczki prawidłowo wyposażone przy których umieszczono instrukcje udzielania I pomocy. Wszystkie skontrolowane placówki zimowego i letniego wypoczynku działały zgodnie z opracowanym ramowym programem, w ramach którego uczestnikom organizowano gry, zabawy, turnieje sportowe, wyjścia na basen, do kina, na kręgle, na paintball oraz wycieczki w terenie i wyjazdowe. Opiekę nad dziećmi sprawowali wychowawcy posiadający odpowiednie kwalifikacje oraz aktualną dokumentację do celów sanitarno-epidemiologicznych, stwierdzającą brak przeciwwskazań do pracy na danym stanowisku. Nie odnotowano przypadku zachorowania, hospitalizacji, wypadku, urazu oraz zatrucia pokarmowego. Nie nałożono mandatów oraz nie wpłynął wniosek o interwencję.

WNIOSKI

W roku 2023 działania Sekcji skupiły się głównie na kontroli bezpieczeństwa w nadzorowanych placówkach. Oceną objęto stan sanitarny placówek, w tym m.in. stan techniczny, wyposażenie, mikroklimat, warunki do utrzymania higieny osobistej, przestrzeganie zakazu palenia tytoniu. Stan sanitarny kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wszczęto postępowania administracyjnego w sprawie usunięcia uchybień higieniczno-sanitarnych. Na terenie obiektów umieszczono odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i e-papierosów.

WYCHOWANIE ZDROWOTNE I PROMOCJA ZDROWIA W 2023 ROKU

Działania Sekcji Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wynikały z kierunków określonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego, założeń Narodowego Programu Zdrowia oraz analizy sytuacji epidemiologicznej i oceny zagrożeń zdrowotnych na terenie powiatu lubińskiego.

Pracownicy w minionym roku podejmowali zadania, których podstawowym celem była ochrona zdrowia ludzkiego. Prowadzone działania oparte były na realizacji ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych programów edukacyjnych oraz akcji profilaktycznych. Realizowana edukacja miała na celu kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, w tym promowanie zdrowego stylu życia (aktywności fizycznej, dobrych nawyków żywieniowych), prowadzenie profilaktyki w odniesieniu do palenia tytoniu/zażywania środków psychoaktywnych, zachęcanie do przestrzegania zasad higieny. Odbywała się poprzez inicjowanie, koordynowanie i monitorowanie programów/akcji edukacyjnych w ramach których pracownicy Sekcji udzielali instruktaży koordynatorom i realizatorom szkolnym, organizowali narady, zajmowali się dystrybucją materiałów edukacyjnych, prowadzili zajęcia z zakresu edukacji zdrowotnej. Udostępniali również materiały informacyjne/edukacyjne na profilu w mediach społecznościowych (Facebook). Adresatami prowadzonych działań były dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym (szkoła podstawowa i ponadpodstawowa), rodzice/opiekunowie prawni dzieci, nauczyciele i pedagodzy szkolni, pacjenci i pracownicy placówek medycznych, seniorzy, ogół społeczeństwa. Edukację zdrowotną prowadzono w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych, żłobkach, Domu Dziennego Pobytu „Senior”.

Realizacja programów edukacyjnych i akcji profilaktycznych

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

Realizację programu ściśle określa polityka rządu i dotyczy zapobiegania HIV/AIDS i zwalczania skutków społecznych. Głównymi zadaniami Krajowego Programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Grupę docelową realizowanych zadań stanowili przede wszystkim uczniowie szkół ponadpodstawowych, młodzi ludzie w wieku prokreacyjnym. Zgodnie z przesłaniem UNAIDS w roku 2023 realizowane przedsięwzięcia popularyzowały wiedzę dotyczącą zachowań ryzykownych, prowadzących do zakażeń oraz informowały o konieczności poznania statusu serologicznego - zarówno własnego, jak i partnera. Edukację przeprowadzono w 2 placówkach, objęto nią 154 uczniów.

Wzmocnieniem realizacji zadań programowych były obchody Światowego Dnia AIDS wraz z działaniami w zakresie kampanii społecznej o charakterze edukacyjno - profilaktycznym pt. „Jedyny taki test”, mającej za zadanie popularyzację wczesnej diagnostyki zakażeń HIV. W ramach akcji przeprowadzono 4 prelekcje, emisje spotów kampanijnych, zorganizowano punkt informacyjny, prowadzono dystrybucje materiałów, na portalu społecznościowym (Facebook) umieszczono 3 posty dot. tematyki HIV/AIDS. Edukacją objęte zostały 504 osoby.

Program edukacyjny - „Czyste powietrze wokół nas”

Jest to program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów, którego założeniem jest ochrona dzieci przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego, stanowi on pierwszy etap profilaktyki antytytoniowej prowadzonej w placówce oświatowej.

W ramach programu odbyły się zajęcia warsztatowe, które umożliwiły uczestnikom poznać czynniki mające wpływ na zdrowie, dostrzec szkodliwość palenia tytoniu i skutki działania dymu tytoniowego na organizm ludzki oraz pozwoliły przyjąć właściwą postawę wobec zagrożenia nikotynowego/biernego palenia. Przedsięwzięcia edukacyjne pozwoliły tej grupie społecznej poznać konsekwencje dymu tytoniowego i skutki biernej ekspozycji na dym tytoniowy. Również rodzice poznali skutki zdrowotne palenia tytoniu, szczególnie biernego palenia tytoniu przez ich dzieci. Program został zrealizowany w 12 przedszkolach, edukacją objęto 229 rodziców oraz 358 dzieci.

Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem w kształtowaniu postaw prozdrowotnych. Z badań wynika, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia, konsumenci ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną. Mając na uwadze powyższe badania istotne i ważne w tym wieku jest podejmowanie działań edukacyjnych, które umożliwią przyswoić określone umiejętności, a także przyswoić prawidłowe przyzwyczajenia. Zajęcia w programie „Skąd się biorą produkty ekologiczne” zrealizowano poprzez wykorzystanie dedykowanej dzieciom publikacji i filmu animowanego „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Uczestnicy programu brali udział w zajęciach edukacyjnych, podczas których otrzymali informacje dotyczącą pochodzenia produktów ekologicznych, dlaczego warto je wybierać, jakie są zalecenia zdrowego stylu życia oraz jak przestrzegać zasad higieny. Program został zrealizowany w 8 przedszkolach, edukacją objęto 246 dzieci oraz 177 rodziców.

Program edukacyjny – „Trzymaj Formę”

W roku szkolnym 2022/2023 roku wdrożono XVI edycję programu „Trzymaj Formę”, którego celem była edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

Koordynatorzy swój udział zgłosili online na głównej stronie programu i złożyli deklaracje na materiały edukacyjne. Program został zrealizowany w 15 szkołach podstawowych (68 realizatorów), edukacją objęto 1303 uczniów i 353 rodziców/opiekunów prawnych. Uczestnicy programu pogłębili swoją wiedzę w zakresie znaczenia dla zdrowia zbilansowanej diety, aktywności fizycznej, a także nabyli umiejętności z zakresu odczytywania informacji zamieszczonych na etykietach produktów spożywczych.

Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Zrealizowany w roku szkolnym 2022/2023 program „Wybierz życie – Pierwszy Krok” obejmował tematykę profilaktyki raka szyjki macicy, oparty był na założeniu stworzenia świadomości wśród młodzieży i ich rodziców zagrożenia rakiem szyjki macicy i innych chorób wywołanych zakażeniem wirusem HPV u młodych ludzi. Poprzez udział w spotkaniach edukacyjnych młodzież poznała profilaktykę raka szyjki macicy oraz zdobyła wiedzę o zakażeniach HPV i konsekwencjami zdrowotnymi związanymi z zakażeniem.

Program realizowali szkolni koordynatorzy, przy współpracy i wsparciu merytorycznym Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Lubinie. Program był dobrze oprzyrządowany, uczniów i rodziców wyposażono w składanki/zakładki zawierające wiedzę w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy, a realizatorów szkolnych w poradniki, prezentacje i plakaty. Działaniami objęto 711 uczniów z 6 szkół ponadpodstawowych oraz 422 rodziców.

Akcja profilaktyczna – „Światowy Dzień bez Tytoniu”

W zakresie działań antytytoniowych podejmowanych w trakcie roku szkolnego zachęcono do zorganizowania obchodów „Światowego Dnia bez Tytoniu”. Do wszystkich przedszkoli oraz typów szkół z terenu powiatu lubińskiego przesłano pisma PPIS w Lubinie, w odpowiedzi na które nawiązano współpracę i zorganizowano akcję profilaktyczną na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz korzyści wynikających z niepalenia. Szczególną uwagę poświęcono zagrożeniom zdrowotnym wynikającym z inhalacji e-papierosami. Omówiono ich skutki zdrowotne oraz dokonano porównania analogowych papierosów z e-papierosami. Przedstawiono również skutki prawne łamania ogólnie obowiązującego zakazu palenia. Koordynatorzy Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia z PSSE uczestniczyli w edukacji antytytoniowej w 5 szkołach oraz 3 przedszkolach, ogółem akcją profilaktyczną objęto 904 osoby (prelekcje oraz dyskusje na temat szkodliwości palenia tytoniu i korzyści wynikających z niepalenia). Dla uczestników edukacji wykonano pomiary CO w wydychanym powietrzu, liczba pomiarów 87. Wyniki indywidualnie zinterpretowano i omówiono.

Akcja profilaktyczna – „Światowy Dzień Rzucenia Palenia”

„Światowy Dzień Rzucenia Palenia” obchodzony każdego roku w trzeci czwartek listopada ma na celu zachęcenie wszystkich palaczy, aby przynajmniej na jeden dzień podjęli próbę zaprzestania palenia i zadbali o własne zdrowie. W tym celu oświata zdrowotna podjęła działania, które były w szczególności skierowane do osób palących papierosy analogowe bądź elektroniczne. Przy współpracy z pedagogami szkolnymi zorganizowano zajęcia w zakresie profilaktyki antytytoniowej, które adresowane były do uczniów starszych klas szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W trakcie zajęć zaprezentowano i omówiono poszczególne składniki papierosa analogowego, przedstawiono mechanizm uzależnienia oraz sposoby uwolnienia się od nałogu. Uczniowie zapoznali się również ze skutkami zdrowotnymi związanymi z paleniem tytoniu, inhalacją e-papierosami oraz konsekwencje prawne wynikające z nieprzestrzegania obowiązującego zakazu palenia. Uzupełnieniem przekazywanych informacji były otwarte dyskusje. Chętni uczniowie mieli możliwość

wykonania badania pomiaru tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Pomiar wykonywany był anonimowo, przy użyciu smokerlyzera, uzyskane wyniki omówiono indywidualnie. Edukacją objęto 1142 osoby.

Akcja profilaktyczna - „Akcja Letnia”

Głównym celem podejmowanych działań było minimalizowanie zagrożeń zdrowotnych w okresie letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. W działaniach informacyjno – edukacyjnych uwzględniono tematykę z zakresu bezpiecznego i aktywnego spędzania wolnego czasu, ochrony przed kleszczami, zdrowego i racjonalnego odżywiania, higieny osobistej oraz higieny spożywania posiłków. W okresie przedwakacyjnym realizowano kampanię „Jasne jak słońce”, której celem było zapobieganie nadmiernemu narażeniu na promieniowanie UV, co w konsekwencji może doprowadzić nawet do wystąpienia poważnych chorób jak nowotwór skóry. Edukacją w formie pogadanek/prelekcji objęto 489 osób, przekazano również 283 ulotki.

Akcja profilaktyczna – „Akcja Zimowa”

Akcja Zimowa 2023 została zorganizowana pod hasłem „Wypoczywaj Aktywnie i Zdrowo”. Głównym celem podejmowanych działań było zminimalizowanie ryzyka zagrożeń zdrowotnych u dzieci i młodzieży w okresie zimowym. W działaniach informacyjno – edukacyjnych uwzględniono tematykę z zakresu: bezpiecznego i aktywnego spędzania czasu podczas wypoczynku zimowego, zdrowego odżywiania, higieny osobistej, profilaktyki przyjmowania środków psychoaktywnych, zapobiegania grypie. Edukacją w formie pogadanek/prelekcji objęto 206 osób, rozdano również 118 zakładek do książek.

Akcja Profilaktyczna - Profilaktyka Uzależnień

Przeciwdziałając konsumpcji substancji psychoaktywnych oświata zdrowotna prowadziła zajęcia edukacyjne, których celem było zmniejszenie skali zjawiska alkoholizmu i narkomanii oraz redukcja szkód społecznych i jednostkowych generowanych przez uzależnienia. W założeniach kierowanej edukacji było wyposażenie uczestników w wiedzę i umiejętności zmniejszające ryzyko utraty zdrowia i życia ich samych oraz ich potomków, zwłaszcza spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych. W ramach zajęć odbywały się prelekcje, wykłady, projekcje filmów, dyskusje oraz wyświetlano prezentacje multimedialne dotyczące zagrożeń dla zdrowia i życia wynikających z używania środków psychoaktywnych. Zajęcia kończono ćwiczeniami praktycznymi przy wykorzystaniu: alko-

i narkogogli, dzięki którym uczniowie zobaczyli obraz widziany oczami człowieka po zażyciu sporej dawki substancji psychoaktywnych. Edukacją objęto 583 osoby.

Pozostała działalność:

Profilaktyka chorób nowotworowych - edukacją objęto 2750 osób.

Profilaktyka wszawicy – edukacją objęto 38 uczniów -szkoła podstawowa.

Kampania informacyjna „Wybieraj Bezpieczną Żywność,, #EUChooseSafeFood– edukacją objęto 72 osoby.

Akcja „Światowy Dzień Zdrowia” – edukacją objęto 280 osób.

Akcja „Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach” – edukacją objęto 104 osoby.

Akcja „Światowy Dzień Seniora” – edukacją objęto 451 osób.

Akcja „Europejski Tydzień Szczepień” – edukacją objęto 212 osób.

Podsumowanie

W roku 2023 Sekcja Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia w zakresie oświaty zdrowotnej realizowała programy oraz prowadziła akcje dot. profilaktyki i promocji zdrowia, mając na celu kształtowanie postaw i nawyków prozdrowotnych mieszkańców powiatu lubińskiego. Szczególną uwagę zwracano na promowanie zasad zbilansowanej diety, aktywności fizycznej, profilaktykę chorób, przekazywano informacje o szkodliwości palenia tytoniu i przyjmowania substancji psychoaktywnych. Poprzez edukację podejmowano próbę kształtowania odpowiedzialności za własne zdrowie oraz zdrowie innych. Systematyczna edukacja zdrowotna społeczeństwa, a w szczególności ludzi młodych, miała znaczenie prewencyjne. Była ważnym wspomagającym elementem działań profilaktycznych zmierzających do zapobiegania chorobom, co na przestrzeni lat może w znacznym stopniu wpłynąć na zmniejszenie chorób cywilizacyjnych.

Czuwając nad realizacją programów edukacyjnych w roku 2023 przeprowadzono 41 wizytacji, jako formę monitorującą realizację programów edukacyjnych.

W realizacji działań z zakresu promocji zdrowia współpracowano ze środowiskami lokalnymi oraz z różnymi podmiotami, które uczestniczyły w edukacji.

6. STANOWISKO PRACY DO SPRAW ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano opinie sanitarne w sprawach:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięcia,
- dokumentacji projektowej,
- dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- przeprowadzenie kontroli obiektów funkcjonujących z komórkami nadzoru bieżącego w zakresie dostosowania poszczególnych obiektów do obowiązujących przepisów.

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lubinie w ramach Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajął stanowiska w 142 sprawach, w tym wydał 56 opinii w formie postanowienia, 2 opinie w formie decyzji oraz pozostałe w formie „opinii sanitarnej”, uzgodnienia lub pisma. Przeprowadzono 35 kontrole w związku z dopuszczeniem obiektu do użytkowania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych lub stwierdzenia spełnienia w obiekcie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Również w ramach współpracy z działami BŻ i HK wzięto udział w 8 kontrolach bieżącego nadzoru sanitarnego działów BŻ i HK. W 23 przypadkach, po analizie wniosku wraz z załącznikami nie zgłoszono sprzeciwu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów poprzez niezajęcie stanowiska. Sprawy, które rozpatrzono lecz, w których nie zajęto stanowiska w formie pisma, opinii sanitarnej czy postanowienia, dotyczyły głównie następujących obiektów: budynków w stanie tzw. „deweloperskim” lub obiektów typu: budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne, budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne (po decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego), budynków gospodarczych, wiat, sieci gazowych, parkingów, kładek, oświetlenia, torów kolejowych, itp. W 2023r. do Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wpłynęło, wg rejestru wewnętrznego 276 spraw (pism, wniosków, informacji, spraw do wiadomości, itp.).

Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu lubińskiego z punktu widzenia Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego uznaje się za dobry, a rozwój oraz planowane i zrealizowane inwestycje nie stanowią zagrożenia w odniesieniu do ogólnego stanu sanitarnego powiatu lubińskiego.

II. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

W strukturze organizacyjnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lubinie funkcjonuje Oddział Laboratoryjny. W jego skład wchodzi Sekcja Mikrobiologii i Parazytologii oraz Punkt Przyjęć Materiału do Badań.

W Oddziale Laboratoryjnym w sposób ciągły utrzymywany i doskonalony jest system zarządzania zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Oddział Laboratoryjny posiada certyfikat akredytacyjny laboratorium badawczego nr AB738 uzyskany 23 czerwca 2006 roku, nadany przez Polskie Centrum Akredytacji w Warszawie. Laboratorium uczestniczy w cyklu akredytacyjnym, w którym corocznie przeprowadzana jest ocena w nadzorze (audyt). W 2023 roku audyt odbył się w dniu 24 kwietnia 2023 roku. Na podstawie oceny w procesie nadzoru akredytacja nr AB738 dla Oddziału Laboratoryjnego PSSE w Lubinie została utrzymana w dotychczasowym zakresie z uwzględnieniem uaktualnienia zakresu akredytacji. Certyfikat akredytacyjny obowiązuje do 22 czerwca 2026 roku. Kolejny audyt będzie przeprowadzony w dniu 25 marca 2024 roku.

Aktualny zakres akredytowanych badań:

- Obecność i identyfikacja pałeczek z rodzaju *Salmonella*, *Shigella*. Metoda hodowlana uzupełniona o testy biochemiczne i serologiczne.
- Obecność i identyfikacja pałeczek z rodzaju *Yersinia*. Metoda hodowlana uzupełniona o testy biochemiczne i serologiczne.
- Obecność drobnoustrojów wskaźnikowych *Geobacillus stearothermophilus*. Metoda hodowlana.
- Obecność i identyfikacja enteropatogennych pałeczek *Escherichia coli* (EPEC). Metoda hodowlana uzupełniona o testy biochemiczne i lateksowe.

W ramach działalności badawczej Oddziału Laboratoryjnego, Sekcja Mikrobiologii i Parazytologii wykonuje:

- badania kału w kierunku nosicielstwa pałeczek z rodzaju *Salmonella* i *Shigella* od osób zdrowych (branżowi, uczniowie/studenci);

- badania kału/wymazu z odbytu w kierunku *Salmonella*, *Shigella* od osób chorych, ozdrowieńców, nosicieli i osób z kontaktu;
- badania kału w kierunku *Yersinia spp.*;
- badania kału w kierunku obecności antygenów rotawirusów, adenowirusów i norowirusów;
- badania kału w kierunku obecności antygeny *Campylobacter spp.*;
- badania kału w kierunku obecności antygeny *Helicobacter pylori*;
- badania kału w kierunku obecności grzybów drożdżopodobnych;
- badania czystości mikrobiologicznej powietrza (ilościowe);
- badania biologicznych wskaźników kontroli skuteczności procesów sterylizacji (ATTEST 3M);
- badania parazytologiczne kału (wykrywanie jaj, cyst i form dorosłych pasożytów jelitowych, badanie koproskopowe);
- badania parazytologiczne kału w kierunku obecności antygeny *Giardia lamblia*.

W 2023 roku w Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii wykonano ogółem 5890 badań (w tym: 5507 badań zleconych i 383 badania z nadzoru). Liczba wykonanych oznaczeń laboratoryjnych wyniosła ogółem 11267 (w tym: 10425 oznaczeń z badań zleconych i 842 oznaczenia z badań z nadzoru).

Badania zlecone (płatne)

Oddział Laboratoryjny wykonuje badania w ramach świadczenia usług, z których środki stanowią dochody budżetu państwa. W 2023 roku w Sekcji Mikrobiologii i Parazytologii wykonano 5507 badań zleconych i związanych z nimi 10425 oznaczeń.

Większość badań płatnych stanowią badania od osób zdrowych w kierunku nosicielstwa pałeczek *Salmonella*, *Shigella* do celów sanitarno-epidemiologicznych. W żadnej z dostarczonych próbek nie wyhodowano pałeczek *Salmonella* lub *Shigella*. Wszystkie osoby zdrowe uzyskały wynik ujemny badania w tym kierunku.

Poza badaniami do celów sanitarno-epidemiologicznych, do laboratorium dostarczono również próbki do badań w kierunku pozostałej flory mikrobiologicznej – zgodnie z wykazem badań wykonywanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Lubinie (np. *Yersinia spp.*, *Escherichia coli* (EPEC), rotawirusy itd.). W otrzymanych próbkach nie wyhodowano chorobotwórczej flory mikrobiologicznej, która stanowi biologiczne czynniki chorobotwórcze zgłaszane, zgodnie z obowiązującym prawem, do Sekcji Epidemiologii PSSE w Lubinie.

Badania z nadzoru (działalność podstawowa)

Oddział Laboratoryjny zapewnia bieżącą działalność w celu zapewnienia nadzoru sanitarnego nad obszarem podległym PPIS w Lubinie (powiat lubiński), jak również dla powiatu polkowickiego. W 2023 roku Sekcja Mikrobiologii i Parazytologii, w ramach działalności podstawowej wykonała 383 badania z nadzoru i związane z nimi 842 oznaczenia. Były to badania w kierunku *Salmonella*, *Shigella*. Badania wykazały obecność *Salmonella spp.* w 77 próbkach kału:

- ozdrowieńcy – 31
- nosiciele zarejestrowani – 38
- osoby ze styczności/narażeni – 8

Obecność *Salmonella Enteritidis* stwierdzono w 70 próbkach. W 3 próbkach była to *Salmonella Typhimurium*, a w 4 - *Salmonella Kottbus*. W żadnej z próbek nadzorowych nie stwierdzono obecności *Shigella spp.*

W ramach działalności podstawowej, laboratorium wykonuje również badania kału w kierunku nosicielstwa pałeczek z rodzaju *Salmonella*, *Shigella* do celów sanitarno-epidemiologicznych od osób zdrowych, tj. uczniowie/studenti. W 2023 roku takie badania wykonało 55 uczniów/studentów (165 próbek kału). W zbadanych próbkach nie wyhodowano *Salmonella*, *Shigella*.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W LUBINIE
Danuta Katola-Swiątek
mgr Danuta Katola-Swiątek

Wybrane choroby zakaźne na terenie działania PSSE Lubin										
w latach 2019-2023 zachorowania i zapadalność liczona na 100 tys mieszkańców										
załącznik nr 1										
Jednostka chorobowa	2019		2020		2021		2022		2023	
	liczba zach.	zapad.	liczba zach.	zapad.	liczba zach.	zapad.	liczba zach.	zapad.	liczba zach.	zapad.
WZW ogółem	25	23,5	3	2,8	5	4,7	10	9,7	10	9,7
WZW typu B	8	7,5	3	2,8	3	2,8	7	6,8	2	1,9
WZW typu C	16	15,1	0	0	2	1,8	3	2,9	8	7,8
WZW typu A	1	0,9	0	0	0	0	0	0	0	0
inne WZW	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WZW B +C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Borelioza	41	38,6	30	28,3	10	9,5	9	8,7	16	15,5
Biegunki dzieci do lat 2	62	58,4	17	16	11	10,4	35	33,8	7	6,8
Zatrucia salmonellą-jelit.	18	16,9	19	17,9	24	22,7	20	19,3	14	13,6
Salmoneloza pozajelitowa	1	0,9	0	0	0	0	1	1	0	0
Zap.Opon Mózg-Rdzeń	1	0,9	2	1,9	0	0	0	0	6	5,8
Zapalenie mózgu	1	0,9	0	0	0	0	0	0	0	0
Ospa wietrzna	631	594,1	116	109,3	138	130,6	448	432,5	327	317,1
Różyczka	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,9
Pokąsania- szczepione	12	11,3	4	1,9	5	4,7	14	13,5	6	5,8
Świnka	3	2,8	0	0	2	1,8	1	1	1	0,9
Krztusiec	1	0,9	0	0	0	0	0	0	0	0
Płonica	14	13,2	3	2,8	0	0	4	3,9	28	27,2
Grypa AH1N1	1	0,9	0	0	0	0	0	0	0	0
Grypa typu A	8	7,5	4	3,8	0	0	7	6,8	5	4,8
Grypa typu B	0	0	0	0	0	0	1	1	8	7,8
Łącznie grypa badana PCR	9	8,5	4	3,8	0	0	8	7,7	13	12,6
SARS-Cov-2			3297	3107,3	7822	7404,6	6608	6379,7	680	659,5

wg.wieku,płci - zachorowania i zapadalność na 100 tys.mieszkańców											załącznik nr 2		
GRUPY WIEKOWE	MĘŻCZYŹNI					KOBIECY					Ogółem za 5 lat		
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	M	K	razem
0 - 4	4	6	7	6	3	1	5	4	1	4	26	15	41
5 - 9	2	0	2	2	1	4	4	3	4	2	7	17	24
10 - 19	1	0	2	2	4	1	2	5	1	0	9	9	18
20 - 39	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	2
40 - 59	2	0	0	0	0	1	1	1	0	0	2	3	5
60/p	0	1	0	4	0	1	0	0	1	0	5	2	7
RAZEM	9	7	11	14	8	10	12	13	7	6	49	48	97
Zapadalność	17,5	13,7	21,6	28,1	16,2	18,2	21,9	23,8	13,0	11,2			

Wykaz osób chorych na WZW typu B w latach 2019-2023 na terenie powiatu lubińskiego														
wg.wieku,płci - zachorowania i zapadalność na 100 tys.mieszkańców											załącznik nr 3			
WIEK CHOREGO	MĘŻCZYŹNI					KOBIEТЫ					Ogółem za 5 lat			
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	M	K	razem	
0 - 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5 - 9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10 - 14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15 - 19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
20 - 24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
25 - 29	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	2	
30 - 34	2	0	0	1	0	1	1	1	1	0	3	4	7	
35 - 39	0	0	1	2	0	2	0	0	0	0	3	2	5	
40 - 44	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	
45 - 49	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	2	
50 - 54	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	
55 - 59	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	2	1	3	
60 - 64	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
65 - 74	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	
75/p	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
RAZEM	5	1	2	4	2	3	2	1	3	0	14	9	23	
Zapadalność	9,7	1,9	3,9	8,0	4,0	5,5	3,6	1,8	5,6	0,0				

Wykaz osób chorych na WZW typu C w latach 2019-2023 na terenie powiatu lubińskiego														
wg.wieku i płci - zachorowania i zapadalność na 100 tys. mieszkańców														
													załącznik nr 4	
Wiek chorego	MĘŻCZYŹNI					KOBIECY					Ogółem za 5 lat			
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023	M	K	razem	
0 - 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5 - 9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10-14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
20-24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
25-29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
30-34	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	2	3	
35-39	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	
40-44	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	2	
45-49	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	2	
50-54	1	0	0	0	0	2	0	0	1	0	1	3	4	
55-59	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2	1	3	4	
60-64	0	0	1	0	2	0	0	1	1	1	3	3	6	
65-74	3	0	0	0	0	2	0	0	0	0	3	2	5	
75/p	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2	2	
razem	8	0	1	1	3	8	0	1	2	5	13	16	29	
zapad	15,6	0	1,9	2	6,1	14,6	0	1,8	3,7	9,3				